

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

30^{ης} Σεπτεμβρίου 2019

**Βάσει του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 34
(Όπως έχει υιοθετηθεί από την Ε.Ε.)**

**Ενδιάμεση Συνολτική Ενοποιημένη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση
για το εννεάμηνο του 2019**

Η Ενδιάμεση Συνοπτική Ενοποιημένη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση για το εννεάμηνο του 2019, καθώς και οι σημειώσεις που τη συνοδεύουν, εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρίαση της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2019 και αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα της Τράπεζας.

Αθήνα, 17 Δεκεμβρίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
Δ.Σ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο Σ.Φ.Ο.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΚΩΣΤΑΣ Σ.
ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΒ 065426

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν.
ΠΑΝΤΑΛΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΕ 119288

ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΜ.
ΤΣΑΚΙΡΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. Λ 024276

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Λ.
ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΕ 241810

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Γ.
ΡΙΖΟΣ
Α.Δ.Τ. Ξ 989060

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων	6
Ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση συνολικού εισοδήματος.....	7
Ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης.....	8
Ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων	9
Ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών	11
1. Γενικές πληροφορίες.....	12
2. Βάση σύνταξης.....	14
(2.1) Δήλωση Κατάρτισης.....	14
(2.2) Συνέχιση Δραστηριότητας.....	14
(2.3) Λογιστικές αρχές που εφαρμόζονται από 1/1/2019	15
(2.4) Ποσοτική επίπτωση από εφαρμογή ΔΠΧΑ 16.....	16
(2.5) Λογιστικές Εκτιμήσεις.....	17
3. Βασικές λογιστικές αρχές.....	18
4. Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων.....	18
5. Κεφαλαιακή επάρκεια.....	20
6. Ανάλυση κατά λειτουργικό τομέα.....	22
7. Τόκοι και συναφή έσοδα	24
8. Κέρδη / (ζημιές) από πράξεις του επενδυτικού χαρτοφυλακίου	24
9. Λοιπά έσοδα / (έξοδα).....	24
10. Λειτουργικά έξοδα	25
11. Φόρος εισοδήματος	26
12. Κέρδη / (ζημιές) της περιόδου ανά μετοχή - βασικά και μειωμένα (σε €).....	29
13. Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών αποτιμώμενα στο αποσβέσιμο κόστος.....	30
14. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσοδών (FVOCI).....	32
15. Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στο αποσβέσιμο κόστος.....	32
16. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	32
17. Εταιρείες του Ομίλου	33
18. Συμμέτοχες σε συγγενείς επιχειρήσεις	33
19. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία και επενδυτικά ακίνητα	34
20. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	35
21. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	36
22. Υποχρεώσεις προς πελάτες	36
23. Εκδοθείσες ομολογίες	37
24. Ίδια Κεφάλαια.....	37
25. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	39
26. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις	40
26.1 Υποχρεώσεις και δεσμεύσεις ενεργητικού εκτός κατάστασης οικονομικής θέσης	40
26.2 Φορολογικές υποχρεώσεις	40
26.3 Νομικά θέματα	41
26.4 Λοιπές προβλέψεις	41
26.5 Νόμος 3554/16 Απριλίου 2007 «Εισοδηματική πολιτική έτους 2007, φορολογικές & άλλες διατάξεις»	41
27. Γεγονότα μεταγενέστερα της 30 ^{ης} Σεπτεμβρίου 2019.....	43

Ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων

(Ποσά σε χιλ. €)	Σημ.	Όμιλος			
		Από 1η Ιανουαρίου έως		Από 1η Ιουλίου έως	
		30/09/2019	30/09/2018	30/09/2019	30/09/2018
Τόκοι και συναφή έσοδα	7	70.787	90.338	22.780	28.941
Μείον : Τόκοι και συναφή έξοδα		(38.244)	(34.269)	(13.314)	(11.298)
Καθαρά έσοδα από τόκους		32.543	56.069	9.466	17.643
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες		10.415	10.707	4.010	3.233
Μείον : Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες		(7.130)	(6.318)	(2.643)	(2.228)
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες		3.285	4.389	1.367	1.005
Κέρδη / (ζημίες) από χρηματοοικονομικές πράξεις		2.079	958	986	494
Κέρδη / (ζημίες) από πράξεις του επενδυτικού χαρτοφυλακίου	8	7.697	594	1.060	217
Λοιπά έσοδα / (έξοδα)	9	7.756	582	562	140
Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες		53.359	62.592	13.442	19.499
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	10	(25.600)	(25.918)	(8.461)	(7.088)
Γενικά λειτουργικά έξοδα	10	(14.977)	(21.007)	(6.197)	(7.271)
Αποσβέσεις	10	(10.242)	(5.705)	(3.085)	(1.993)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων		(50.820)	(52.630)	(17.743)	(16.353)
Κέρδη προ φόρων και προβλέψεων		2.539	9.962	(4.301)	3.147
Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου	13	(18.497)	(24.620)	(3.566)	(3.512)
Προβλέψεις απομείωσης λοιπών στοιχείων ενεργητικού		(1.250)	(2.878)	(400)	(2.500)
Κόστος αποζημίωσης προγράμματος αποχώρησης προσωπικού		0	(17.214)	0	0
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες	18	515	(3.154)	245	(244)
Ζημίες προ φόρου εισοδήματος		(16.694)	(37.904)	(8.022)	(3.109)
Μείον : φόρος εισοδήματος	11	17.558	1.183	8.372	2.257
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου μετά φόρων		864	(36.722)	350	(852)
<u>Κατανέμονται σε:</u>					
Ιδιοκτήτες μητρικής		864	(36.722)	350	(852)
Κέρδη/ (ζημίες) της περιόδου ανά μετοχή - βασικά και μειωμένα (σε €)	12	0,0019	(0,0294)	0,0008	(0,0055)

Ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση συνολικού εισοδήματος

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος			
	Από 1η Ιανουαρίου έως 30/09/2019	30/09/2018	Από 1η Ιουλίου έως 30/09/2019	30/09/2018
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου μετά φόρου εισοδήματος που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων	864	(36.722)	350	(852)
Ποσά που αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων				
<u>Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)</u>				
Μεταβολή στην εύλογη αξία (προ φόρων)	2.894	(1.942)	1.931	(1.025)
Μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων (προ φόρων)	(5.627)	(880)	(138)	(306)
Φόρος εισοδήματος	793	818	(520)	386
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων				
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημίες) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών	(587)	1.573	0	(237)
Φόρος εισοδήματος	170	(456)	0	69
Σύνολο αποτελεσμάτων μετά το φόρο εισοδήματος που καταχωρήθηκαν απευθείας στην καθαρή θέση	(2.357)	(886)	1.273	(1.113)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους	(1.493)	(37.608)	1.623	(1.965)
<u>Κατανέμονται σε:</u>				
Ιδιοκτήτες μητρικής	(1.493)	(37.608)	1.623	(1.965)

Ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης

(Ποσά σε χιλ. €)

Ενεργητικό	Σημ.	Όμιλος	
		30/09/2019	31/12/2018
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα		100.445	60.860
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων		52.027	9.429
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις		149	87
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	16	10.119	2.950
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (μετά από προβλέψεις)	13	1.537.222	1.592.144
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	14	922.262	909.288
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος	15	9.900	9.879
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	18	3.942	3.427
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	19	48.006	31.646
Επενδύσεις σε ακίνητα		57.884	57.862
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	20	52.374	50.413
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	11	438.886	420.357
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		211.301	202.162
Σύνολο ενεργητικού		3.444.517	3.350.505
Υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	21	290.194	424.649
Υποχρεώσεις προς πελάτες	22	2.498.846	2.281.875
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις		0	34
Εκδοθείσες ομολογίες	23	99.716	99.676
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού		12.380	12.925
Λοιπές προβλέψεις		16.477	21.575
Λοιπές υποχρεώσεις		37.499	18.874
Σύνολο υποχρεώσεων		2.955.113	2.859.609
Ίδια Κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	24	138.376	138.376
Αποθεματικά	24	448.188	450.545
Σωρευμένες ζημίες	24	(97.160)	(98.024)
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής		489.404	490.897
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		489.404	490.897
Σύνολο Υποχρεώσεων και Ιδίων Κεφαλαίων		3.444.517	3.350.505

Ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων**Όμιλος**

(Ποσά σε χιλ. €)	Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	Μετοχικό κεφάλαιο (προνομιούχες μετοχές)	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά	Σωρευμένα κέρδη/ζημίες	Σύνολο	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα 1/1/2019	138.376	0	197.922	252.623	(98.024)	490.897	490.897
Κέρδη της περιόδου					864	864	864
Στοιχεία συνολικών εσόδων							
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI): αποτίμηση			2.894			2.894	2.894
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI): μεταφορά στο αποτέλεσμα			(5.627)			(5.627)	(5.627)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημίες) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών			(587)			(587)	(587)
Αναπροσαρμογή ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων						0	0
Φόρος εισοδήματος			963			963	963
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους	0	0	(2.357)	0	864	(1.493)	(1.493)
Υπόλοιπα 30/9/2019	138.376	0	195.565	252.623	(97.160)	489.404	489.404

Όμιλος

(Ποσά σε χιλ. €)	Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	Μετοχικό κεφάλαιο (προνομιούχες μετοχές)	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά	Σωρευμένα κέρδη/ζημίες	Σύνολο	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα 1/1/2018	701.806	100.200	(6.014)	252.623	(415.910)	632.705	632.705
Επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 κατά την 1/1/2018					(96.717)	(96.717)	(96.717)
1/1/2018, αναμορφωμένο	701.806	100.200	(6.014)	252.623	(512.627)	535.988	535.988
Ζημίες της περιόδου					(36.722)	(36.722)	(36.722)
Στοιχεία συνολικών εσόδων							
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI): αποτίμηση			(1.942)			(1.942)	(1.942)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI): μεταφορά στο αποτέλεσμα			(880)			(880)	(880)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημίες) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών			1.573			1.573	1.573
Φόρος εισοδήματος			362			362	362
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους	0	0	(886)	0	(36.722)	(37.608)	(37.608)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με έκδοση κοινών μετοχών	88.884					88.884	88.884
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με συμψηφισμό ζημιών	(419.253)				419.253	0	0
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου για δημιουργία ειδικού αποθεματικού	(233.060)			233.060		0	0
Έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου					(3.376)	(3.376)	(3.376)
Υπόλοιπα 30/9/2018	138.376	100.200	(6.900)	485.683	(133.472)	583.887	583.887

Ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος	
	30/09/2019	30/09/2018
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		
Τόκοι και συναφή έσοδα	51.175	74.685
Τόκοι έξοδα	(32.105)	(31.871)
Έσοδα μερισμάτων	40	12
Έσοδα προμηθειών	10.560	10.721
Έξοδα προμηθειών	(7.726)	(6.924)
Κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις	1.427	365
Λοιπά έσοδα	6.708	1.304
Πληρωμές σε υπαλλήλους και προμηθευτές	(39.035)	(65.509)
Φόροι πληρωθέντες	0	(62)
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τις μεταβολές των λογαριασμών που σχετίζονται με λειτουργικές δραστηριότητες	(8.955)	(17.280)
Μεταβολές σε λειτουργικά στοιχεία κατάστασης οικονομικής θέσης		
Καθαρή (αύξηση) / μείωση εμπορικών αξιογράφων	(7.505)	1.948
Καθαρή (αύξηση) / μείωση χορηγήσεων	39.537	69.996
Καθαρή (αύξηση) / μείωση σε λοιπά περιουσιακά στοιχεία	6.233	(6.490)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) σε τοποθετήσεις άλλων πιστωτικών ιδρυμάτων	(134.455)	(305.887)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) καταθέσεων πελατών και συναφών υποχρεώσεων	216.971	188.645
Καθαρή αύξηση / (μείωση) άλλων υποχρεώσεων	(9.876)	(4.820)
Σύνολο μεταβολών σε λειτουργικά στοιχεία κατάστασης οικονομικής θέσης	110.904	(56.609)
Καθαρή ταμειακή ροή από λειτουργικές δραστηριότητες	101.949	(73.889)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων	(6.284)	(7.124)
Αγορές ιδιοχρησιμοποιούμενων ενσώματων παγίων στοιχείων	(435)	(5.115)
Αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	(177.667)	(7.920)
Πωλήσεις/ Λήξεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	164.652	3.159
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	0	0
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες	(19.734)	(17.000)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Εισπράξεις από έκδοση μετοχών ή άλλων συμμετοχικών τίτλων	0	88.884
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	0	(3.376)
Ενοικία πληρωθέντα βάσει ΔΠΧΑ 16	(32)	0
Καθαρή ταμειακή ροή από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(32)	85.507
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων	82.183	(5.381)
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης	70.290	41.170
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	152.472	35.789

1. Γενικές πληροφορίες

Ο Όμιλος εταιρειών της «Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία» («ο Όμιλος») δραστηριοποιείται κυρίως στο χρηματοοικονομικό τομέα παρέχοντας ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε ιδιώτες και επιχειρήσεις.

Ο Όμιλος της Attica Bank, εκτός από την μητρική εταιρεία, περιλαμβάνει τρεις (3) θυγατρικές και δύο (2) συγγενείς εταιρείες, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και απασχολεί 743 άτομα κατά την 30/09/2019. Τα καταστήματα της Τράπεζας κατά την 30/09/2019 ανέρχονται σε 55.

Η μητρική εταιρεία του Ομίλου είναι η Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία, «η Τράπεζα», η οποία είναι Ανώνυμη Εταιρεία και είναι καταχωρημένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο με αριθμό 255501000 (πρώην Αριθμός Μητρώου Ανωνύμων Εταιρειών (ΑΡΜΑΕ) 6067/06/Β/86/06), είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών και η διεύθυνση της έδρας της είναι Ομήρου 23 Τ.Κ. 106 72 Αθήνα.

Οι αναφερόμενες Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2019.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας κατά την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων της περιόδου που έληξε 30/09/2019 έχει ως εξής:

Κωνσταντίνος Σ. Μητρόπουλος	Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, Μη εκτελεστικό μέλος
Κωνσταντίνος Γ. Μακέδος	Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, Μη εκτελεστικό μέλος
Θεόδωρος Ν. Πανταλάκης	Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
Ιωάννης Εμ. Τσακίρακης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
Αντώνιος Μ. Βαρθολομαίος	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
Σταύρος Γ. Παπαγιαννόπουλος *	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Δημήτριος Γ. Τζαννίνης *	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Ελένη Α. Κολιοπούλου **/**/****	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Γεώργιος Ι. Δουκίδης **/**/****	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Ανδρέας Β. Ταπραντζής ***	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Χαρίτων Δ. Κυριαζής **/**/****	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Αικατερίνη Οδ. Ονουφριάδου	Μη εκτελεστικό πρόσθετο μέλος, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου δυνάμει των διατάξεων του Ν.3723/2008

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου, που εξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 22/07/2019, όπως τροποποιήθηκε την 27/11/2019 με την αλλαγή της Εκπροσώπου του Ελληνικού Δημοσίου, λήγει στις 22/07/2022.

Ανώτατο εκτελεστικό όργανο της Τράπεζας είναι η Εκτελεστική Επιτροπή με κύριες αρμοδιότητες, τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό του Ομίλου, την έγκριση του Επιχειρηματικού Σχεδίου, την αξιολόγηση των μεγεθών και την πορεία εξέλιξης των μεγεθών του Ομίλου.

* Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου

** Μέλος της Επιτροπής Αποδοχών

*** Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων

**** Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Ανάδειξης Υποψηφίων

Η σύνθεση της Εκτελεστικής Επιτροπής κατά την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων της περιόδου που έληξε 30/09/2019 έχει ως εξής:

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Θεόδωρος Πανταλάκης

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Ιωάννης Τσακίρακης

Αντώνιος Βαρθολομαίος

ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ

Δημήτριος Βραΐλας, Chief Operating Officer

Νικόλαος Κουτσογιάννης, Chief Financial Officer

Δημήτριος Πλαγιάννης, Chief Digital and Retail Officer

Φραγκίσκος Ψύλλας, Chief Risk Officer

Γεώργιος Τριανταφυλλόπουλος, Επικεφαλής του Γραφείου Μετασχηματισμού

Με τη δημοσίευση του νόμου 4416/06.09.2016 τα πιστωτικά ιδρύματα των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά και καταρτίζουν οικονομικές καταστάσεις βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), υποχρεούνται σε κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το πρώτο και το τρίτο τρίμηνο της οικονομικής χρήσης.

Η μετοχή της Attica Bank, επιπλέον του Γενικού Δείκτη Τιμών Χ.Α. (ΓΔ) συμμετέχει στους ακόλουθους δείκτες του Χρηματιστηρίου Αθηνών: Δείκτης όλων των μετοχών (ΔΟΜ), FTSE/X.A.-X.A.K. Τραπεζικός Δείκτης, FTSE/X.A. Τράπεζες, FTSE/X.A. Mid Cap, FTSE/X.A. Δείκτης Αγοράς και Δείκτης Συνολικής Απόδοσης Γενικού (ΣΑΓΔ).

2. Βάση σύνταξης

(2.1) Δήλωση Κατάρτισης

Η Ενδιάμεση Συνοπτική Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση για το εννεάμηνο του 2019 έχει καταρτισθεί σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 34 «Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Αναφορά», όπως έχει υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και πρέπει να εξετάζεται σε συνδυασμό με τις δημοσιευμένες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018. Οι λογιστικές αυτές αρχές, όπως τροποποιήθηκαν και είναι σε ισχύ από 1/1/2019, παρουσιάζονται στη σημείωση 2.3. Τα ποσά που περιλαμβάνονται στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις εκφράζονται σε χιλιάδες ευρώ, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά στις επιμέρους σημειώσεις. Τα συγκριτικά μεγέθη αναπροσαρμόζονται, όπου απαιτείται, για να συνάδουν με τις αλλαγές στην παρουσίαση της τρέχουσας περιόδου.

Πλαίσιο σύνταξης Ενδιάμεσης Συνοπτικής Ενοποιημένης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης

(2.2) Συνέχιση Δραστηριότητας

Ο Όμιλος, για τη σύνταξη των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων της 30^{ης} Σεπτεμβρίου 2019, βασίστηκε στην αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας ('going concern'). Για την εφαρμογή της εν λόγω αρχής ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες οικονομικές εξελίξεις καθώς και τους κινδύνους που απορρέουν από το χρηματοοικονομικό περιβάλλον και προβαίνει σε εκτιμήσεις για τη διαμόρφωση, στο προσεχές μέλλον, των τάσεων και του οικονομικού κλίματος μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται. Οι κυριότεροι παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν την εφαρμογή της εν λόγω αρχής σχετίζονται κυρίως με το οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και διεθνώς, όσο και με τα επίπεδα ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος.

Το Eurogroup κατά την συνεδρίαση του στις 05/04/2019 λαμβάνοντας υπόψη την εκπλήρωση των μεταρρυθμιστικών δεσμεύσεων, ενέκρινε την καταβολή του ποσού των 970 εκατ. ευρώ στην Ελληνική Δημοκρατία, το οποίο προέρχεται από τα κέρδη των κεντρικών τραπεζών από την αγορά ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου σε προηγούμενες περιόδους και από την άρση του περιθωρίου του κλιμακωτού σταθερού επιτοκίου που είχε συνδεθεί με τα δάνεια του δευτέρου προγράμματος προσαρμογής. Τέλος, σημειώνεται ότι η Ελληνική Δημοκρατία προβαίνει σε ενέργειες προκειμένου να ανακτήσει σταδιακά την πρόσβασή της στις χρηματαγορές για την κάλυψη των δανειακών της αναγκών, καθώς και για την αντικατάσταση ακριβότερων εκδόσεων χρέους με φθηνότερες επεκτείνοντας παράλληλα τον ορίζοντα αποπληρωμής αυτού, γεγονός που επιβεβαιώνεται από την έκδοση ομολόγου επταετούς διάρκειας ύψους 2,5 δισεκατομμυρίων ευρώ με ετήσιο κουπόνι 1,875%. Επιπρόσθετα, εντός του 2019 και συγκεκριμένα τον Μάρτιο ο οίκος πιστοληπτικής αξιολογήσεως Moody's αναβάθμισε το αξιόχρεο της Ελληνικής Δημοκρατίας σε B1 από B3 ενώ στις 25/10/2019 ο οίκος πιστοληπτικής αξιολογήσεως Standard & Poor's αναβάθμισε το ελληνικό αξιόχρεο κατά μία βαθμίδα, σε BB-, διατηρώντας θετικές τις προοπτικές (outlook). Η θετική αξιολόγηση των επιδόσεων της ελληνικής οικονομίας αντικατοπτρίζεται απόλυτα και από την πτωτική πορεία της απόδοσης των ελληνικών ομολόγων που επιβεβαιώθηκε και από την έκδοση, εντός του Οκτωβρίου 2019, τρίμηνων εντόκων γραμματίων, ύψους 487,5 εκατ. ευρώ, με αρνητικό επιτόκιο καθώς και από την έκδοση εξάμηνων εντόκων γραμματίων, ύψους 812,5 εκατ. ευρώ, με μηδενικό επιτόκιο. Τέλος την 1η Σεπτεμβρίου 2019 πραγματοποιήθηκε πλήρης άρση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

Σε ότι αφορά τον Όμιλο σημειώνεται ότι κατά την κλειόμενη περίοδο συνέχισε τον επιχειρηματικό σχεδιασμό με στόχο την υγιή και λειτουργική κερδοφορία, την πιστωτική πολιτική με έμφαση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, την διαφοροποίηση των πηγών εσόδων του Ομίλου με στόχο τη δημιουργία εσωτερικού κεφαλαίου και την αναβάθμιση των παρεχόμενων ψηφιακών υπηρεσιών με προοπτική την αύξηση του βαθμού ικανοποίησης των πελατών της.

Με βάση τα ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη:

- τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου κατά την 30^η Σεπτεμβρίου 2019, οι οποίοι υπερβαίνουν τους ελάχιστους δείκτες συνολικών κεφαλαιακών απαιτήσεων
- το χαμηλό επίπεδο του λόγου Δάνεια προς Καταθέσεις και τη διαφοροποίηση των πηγών άντλησης ρευστότητας
- τη σημαντική αύξηση των καταθέσεων και την χρηματοδότηση από πηγές εκτός ευρωσυστήματος
- τη σημαντική μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των δύο τιτλοποιήσεων των δανείων (σωρευτική μείωση 71%) σε συνδυασμό με την διαμόρφωση αναθεωρημένου σχεδίου με στόχο την ελαχιστοποίησή τους σε ορίζοντα ζετίας και

- την πρόσφατη έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου του νέου επιχειρηματικού σχεδίου 2020-2022, βάσει του οποίου προβλέπεται σημαντική αύξηση του όγκου εργασιών της Τράπεζας μέσω ενός νέου επιχειρηματικού μοντέλου,

η αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων πληρείται.

Η Attica Bank συμμετείχε και ολοκλήρωσε με επιτυχία την Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων κρίσης (Stress Test) στα μη-Συστημικά Ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα, που διεξήχθη από την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) υπό την επίβλεψη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Η άσκηση, διενεργήθηκε στη βάση της μεθοδολογίας της αντίστοιχης άσκησης της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) για το 2018, ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του 2019 και τα αποτελέσματά της αποτελούν μέρος του εποπτικού διαλόγου με την Τράπεζα της Ελλάδος και θα ενσωματωθούν στη Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (Δ.Ε.Α) 2019.

(2.3) Λογιστικές αρχές που εφαρμόζονται από 1/1/2019

Τα ακόλουθα νέα πρότυπα, οι τροποποιήσεις σε πρότυπα και οι νέες ερμηνείες όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και την Επιτροπή Διερμηνειών των ΔΠΧΑ (ΕΔΔΠΧΑ) και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι σε ισχύ από 1/1/2019:

ΔΠΧΑ 9, Τροποποίηση – Χαρακτηριστικά προεξόφλησης με αρνητικό αντιστάθμισμα

Η τροποποίηση μεταβάλλει τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, προκειμένου να επιτρέψει την επιμέτρηση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων ανάλογα με το επιχειρηματικό μοντέλο, ακόμη και στην περίπτωση δικαιωμάτων πρόωρης εξόφλησης τα οποία θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα το μέρος που προκάλεσε την πρόωρη λήξη να λάβει αποζημίωση από το άλλο μέρος (αρνητική αποζημίωση). Κατά συνέπεια, η επιμέτρηση των εν λόγω χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού θα πραγματοποιείται ανεξάρτητα από το γεγονός ή την περίπτωση που προκάλεσε την πρόωρη λήξη της σύμβασης και ανεξάρτητα από το ποιο μέρος καταβάλλει ή λαμβάνει την εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη. Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την τροποποίηση πιθανότατα θα είχε ως αποτέλεσμα την επιμέτρηση των εν λόγω χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Επιπλέον, η τροποποίηση επιβεβαιώνει και το λογιστικό χειρισμό της τροποποίησης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9. Συγκεκριμένα, όταν μια χρηματοοικονομική υποχρέωση που επιμετράται στο αποσβέσιμο κόστος τροποποιείται χωρίς αυτό να οδηγεί σε αποαναγνώρισή της, τότε το κέρδος ή η ζημιά που υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των αρχικών συμβατικών ταμειακών ροών και των τροποποιημένων ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, θα πρέπει να αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις συνοπτικές ενοποιημένες ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΕΔΔΠΧΑ 23, Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος

Η διερμηνεία παρέχει διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των απαιτήσεων αναγνώρισης και επιμέτρησης του ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμούς φόρου εισοδήματος. Σε αυτή την περίπτωση, η αναγνώριση και η επιμέτρηση των τρεχουσών ή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ή υποχρεώσεων σύμφωνα με το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» βασίζεται στο φορολογητέο κέρδος (φορολογική ζημιά), στη φορολογική βάση, σε μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές, καθώς και φορολογικές απαιτήσεις και φορολογικούς συντελεστές που καθορίζονται εφαρμόζοντας την ΕΔΔΠΧΑ 23.

Σύμφωνα με τη διερμηνεία, κάθε αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμό φόρου εξετάζεται διακριτά ή σε συνδυασμό με άλλες, ανάλογα με το ποια προσέγγιση προβλέπει καλύτερα την άρση της αβεβαιότητας και η οικονομική οντότητα θα πρέπει να υποθέτει ότι μια φορολογική αρχή που έχει το δικαίωμα να εξετάσει χειρισμούς φόρων θα τους εξετάσει και θα έχει πλήρη γνώση κάθε σχετικής πληροφορίας.

Αν μια οικονομική οντότητα καταλήξει ότι είναι πιθανό η φορολογική αρχή να αποδεχθεί έναν αβέβαιο χειρισμό φόρου, θα πρέπει να προσδιορίσει τη λογιστική αντιμετώπιση των φόρων εισοδήματος σύμφωνα με αυτόν τον χειρισμό φόρου. Αν καταλήξει ότι δεν είναι πιθανό ο χειρισμός να γίνει αποδεκτός, το αποτέλεσμα της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό του φόρου εισοδήματος θα αποτυπωθεί στην περίοδο κατά την οποία έγινε ο προσδιορισμός αυτός, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο που προβλέπει καλύτερα την άρση της

αβεβαιότητας (δηλαδή το μοναδικό πιο πιθανό ποσό ή τη μέθοδο της αναμενόμενης αξίας που ακολουθεί μια σταθμισμένη προσέγγιση πιθανοτήτων).

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις που έγιναν για την αναγνώριση και την επιμέτρηση αβέβαιων χειρισμών φόρων θα πρέπει να επανεξετάζονται όποτε οι συνθήκες μεταβάλλονται ή προκύπτουν νέες πληροφορίες που επηρεάζουν τις παραδοχές αυτές (π.χ. ενέργειες από τη φορολογική αρχή, στοιχεία ότι έχει λάβει μια συγκεκριμένη θέση σε σχέση με κάποιο παρόμοιο θέμα ή η λήξη του δικαιώματος της να εξετάσει έναν συγκεκριμένο χειρισμό φόρου).

Η υιοθέτηση της διερμηνείας δεν είχε επίπτωση στις συνοπτικές ενοποιημένες ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 16, Μισθώσεις

Το ΔΠΧΑ 16, το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις» και σχετικές διερμηνείες, εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο λογιστικής, εντός ισολογισμού για τους μισθωτές, σύμφωνα με το οποίο η ταξινόμηση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή, ως λειτουργικές ή χρηματοδοτικές μισθώσεις, καταργείται και όλες οι μισθώσεις αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις χρηματοδοτικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17.

Ο ορισμός της μίσθωσης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16 αφορά κυρίως την έννοια του ελέγχου. Το νέο πρότυπο διαχωρίζει τις μισθώσεις από τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με βάση το κατά πόσο η χρήση ενός καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου ελέγχεται από τον πελάτη. Έλεγχος θεωρείται ότι υφίσταται όταν ο πελάτης έχει:

- Το δικαίωμα να αποκτήσει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου, και
- Το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση του καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου

Το ΔΠΧΑ 16 προβλέπει την αναγνώριση του «δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού» ('right of use asset') και της «υποχρέωσης από μισθώσεις» ('lease liability'), κατά την έναρξη της μίσθωσης, σε περίπτωση που υπάρχει σύμβαση ή μέρος σύμβασης που αποδίδει στον μισθωτή το δικαίωμα χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου για μία χρονική περίοδο έναντι τιμήματος.

Το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού, αρχικά επιμετράται στο κόστος, το οποίο αποτελείται από το ποσό της υποχρέωσης από μισθώσεις, πλέον τα μισθώματα που καταβλήθηκαν στον εκμισθωτή κατά ή πριν την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης αφαιρουμένων τυχόν κινήτρων προς τον μισθωτή που εισπράχθηκαν, την αρχική εκτίμηση για κόστη αποκατάστασης και αρχικά άμεσα κόστη που πραγματοποιήθηκαν από τον μισθωτή, και εν συνεχεία επιμετράται στο κόστος, μείον σωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση. Η υποχρέωση από μισθώσεις, αρχικά αναγνωρίζεται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων κατά την διάρκεια της περιόδου μίσθωσης που ακόμη δεν έχουν καταβληθεί.

Κατά συνέπεια, η σταθερή μέθοδος αναγνώρισης του εξόδου από λειτουργικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 αντικαθίσταται από την απόσβεση του «δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού» και τον τόκο-έξοδο της «υποχρέωσης από μισθώσεις». Η αναγνώριση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού από τους μισθωτές, όπως περιγράφεται ανωτέρω, δεν απαιτείται για ορισμένες βραχυπρόθεσμης διάρκειας μισθώσεις και μισθώσεις στοιχείων ενεργητικού χαμηλής αξίας. Ο λογιστικός χειρισμός για τους εκμισθωτές δεν επηρεάζεται ουσιαστικά από τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16.

(2.4) Ποσοτική επίπτωση από εφαρμογή ΔΠΧΑ 16

Ο Όμιλος εφήρμοσε το πρότυπο χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση (modified retrospective approach), όπου τα στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης είναι ίσα με τις υποχρεώσεις από μίσθωση χωρίς να αναμορφώσει τη συγκριτική πληροφορία.

Κάνοντας χρήση αυτής της πρακτικής διευκόλυνσης (practical expedient) ο Όμιλος, κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής, δεν επαναξιολόγησε εάν μία σύμβαση αποτελεί ή εμπεριέχει μία μίσθωση και συνεπώς εφήρμοσε το πρότυπο στις συμβάσεις που είχαν προηγουμένως αναγνωρισθεί ως μισθώσεις σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17.

Επίσης, ο Όμιλος επέλεξε τις ακόλουθες πρακτικές διευκολύνσεις κατά τη μετάβαση:

- εφήρμοσε ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε όλες τις μισθώσεις

- εξαίρεσε το αρχικό κόστος σύναψης σύμβασης από την αποτίμηση του δικαιώματος χρήσης και
- χρησιμοποίησε την αποκτηθείσα γνώση για τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης εάν η σύμβαση περιλαμβάνει δικαιώματα παράτασης ή καταγγελίας της μίσθωσης.

Για την προεξόφληση των υποχρεώσεων των υφιστάμενων λειτουργικών μισθώσεων η Τράπεζα και ο Όμιλος χρησιμοποίησαν το σχετικό επιτόκιο προεξόφλησης (incremental borrowing rate), το οποίο ανήλθε σε 6,41%. Ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 η Τράπεζα και ο Όμιλος την 1.1.2019 αναγνώρισαν στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης ποσού (Right of Use Asset) και υποχρεώσεις από μισθώσεις (Lease Liability) περίπου 21,09 εκατ. ευρώ. Η επίπτωση στην καθαρή θέση είναι μηδενική και στον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας περίπου 9 μονάδες βάσης.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η συμφωνία των δεσμεύσεων για λειτουργικές μισθώσεις, όπως γνωστοποιήθηκαν στην ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της 31/12/2018 σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17, με τις υποχρεώσεις που αναγνωρίστηκαν την 1/1/2019 σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16:

(σε χιλ. ευρώ)

Περιγραφή**Όμιλος**

Σύνολο ελάχιστων μελλοντικών καταβολών του Ομίλου ως μισθωτής σύμφωνα με το ΔΛΠ 17	19.836
Επανεκτίμηση της μισθωτικής περιόδου	6.272
Υποχρεώσεις μισθώσεων κατά την 1η Ιανουαρίου 2019	26.108
Προεξόφληση υποχρεώσεων μίσθωσης βάσει του διαφορικού επιτοκίου δανεισμού κατά την 1η Ιανουαρίου 2019	(5.018)
Υποχρεώσεις μισθώσεων κατά την 1η Ιανουαρίου 2019	21.090

Η επανεκτίμηση της μισθωτικής περιόδου περιλαμβάνει κυρίως:

- Συμβάσεις που λήγουν εντός του 2019, οι οποίες αναμένεται να ανανεωθούν και ο Όμιλος έχει επαναπροσδιορίσει τη διάρκεια τους
- Συμβάσεις αορίστου διάρκειας για τις οποίες ο Όμιλος έχει προσδιορίσει τη μισθωτική τους διάρκεια

Δεν υπήρξε επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 για τις περιπτώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής.

Το δικαίωμα χρήσης από τις μισθώσεις παγίων καθώς και οι υποχρεώσεις από μισθώσεις περιλαμβάνονται στα «Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία» και στις «Λοιπές υποχρεώσεις» αντίστοιχα.

Συγκεκριμένα ο Όμιλος κατά την εξεταζόμενη περίοδο έχει αναγνωρίσει Δικαίωμα Χρήσης Παγίων ποσού 21.910 χιλ. ευρώ, Υποχρέωση από Μισθώσεις ποσού 19.102 χιλ. ευρώ, Αποσβέσεις 3.906 χιλ. ευρώ και Τόκους Έξοδα 922 χιλ. ευρώ.

(2.5) Λογιστικές Εκτιμήσεις

Η σύνταξη της ενδιάμεσης συνοπτικής ενοποιημένης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης του Ομίλου υποχρεώνει την Διοίκηση να πάρει αποφάσεις, να κάνει εκτιμήσεις και υποθέσεις που επηρεάζουν την εφαρμογή των λογιστικών αρχών και τα λογιστικά υπόλοιπα των στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων, Εσόδων και Εξόδων. Τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

Οι σημαντικές παραδοχές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο για την εκτίμηση ορισμένων λογιστικών μεγεθών καθώς και οι πηγές αβεβαιότητας που επηρεάζουν τις εκτιμήσεις αυτές δεν διαφέρουν με εκείνες που είχαν υιοθετηθεί κατά την κατάρτιση των ετήσιων ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018.

3. Βασικές λογιστικές αρχές

Οι λογιστικές αρχές που ακολούθησε ο Όμιλος για τη σύνταξη της ενδιάμεσης συνοπτικής ενοποιημένης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης είναι συνεπείς με αυτές που περιγράφονται στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως που έληξε την 31/12/2018.

Η υιοθέτηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μέχρι την 31/12/2019, προτύπων και διερμηνειών ή τροποποιήσεων αυτών, που έχουν εκδοθεί ή πρόκειται να εκδοθούν εντός του έτους από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και που η εφαρμογή τους θα είναι υποχρεωτική ή προαιρετική για περιόδους που αρχίζουν από 1/1/2019, ενδέχεται να επηρεάσει αναδρομικά τις περιόδους που καλύπτονται από αυτές τις ενδιάμεσες συνοπτικές οικονομικές καταστάσεις.

4. Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τις λογιστικές και εύλογες αξίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα (στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων) που δεν τηρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Εύλογη αξία στοιχείων Κατάστασης Οικονομικής Θέσης	Όμιλος			
	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	30/09/2019	31/12/2018	30/09/2019	31/12/2018
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού				
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	52.027	9.429	52.027	9.429
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (μετά από προβλέψεις)	1.537.222	1.592.144	1.535.121	1.590.043
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος	9.900	9.879	10.744	10.482
	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	290.194	424.649	290.194	424.649
Υποχρεώσεις σε πελάτες	2.498.846	2.281.875	2.276.381	2.276.519

Η εύλογη αξία των απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος δεν διαφέρει ουσιωδώς από την αντίστοιχη λογιστική αξία καθώς η πλειοψηφία έχει λήξη κάτω του μηνός.

Η εύλογη αξία των επενδυτικών τίτλων στο αποσβέσιμο κόστος υπολογίζεται με βάση της τιμές ενεργού αγοράς.

Η εύλογη αξία των δανείων σε πελάτες καθώς και των υποχρεώσεων σε πελάτες, υπολογίζεται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές (εισροές ή εκροές αντίστοιχα). Τα επιτόκια που χρησιμοποιήθηκαν για την προεξόφληση των ταμειακών ροών για τα δάνεια και τις υποχρεώσεις πελατών έγιναν με βάση την καμπύλη των επιτοκίων.

Η εύλογη αξία αντιπροσωπεύει εκτιμήσεις κατά την ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων. Οι εκτιμήσεις αυτές υπόκεινται μεταξύ των άλλων και σε προσαρμογές ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς που θα επικρατούν τη δεδομένη χρονική στιγμή της αποτίμησης. Οι υπολογισμοί αυτοί αποτελούν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση και βασίζονται σε συγκεκριμένες παραδοχές. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπολογισμοί αυτοί περιλαμβάνουν το στοιχείο της αβεβαιότητας, είναι πιθανόν οι εύλογες αξίες να μην αντιπροσωπεύουν την τιμή στην οποία μπορεί αυτά τα χρηματοοικονομικά μέσα να πωληθούν ή να εκκαθαριστούν στο μέλλον.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία αποτιμώνται ή γνωστοποιείται η εύλογη αξία τους κατηγοριοποιούνται στα ακόλουθα τρία επίπεδα ανάλογα με τη χαμηλότερη πηγή πληροφόρησης που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους:

- Επίπεδο 1: τιμές (χωρίς προσαρμογές) ενεργού αγοράς για αντίστοιχα στοιχεία απαιτήσεων και υποχρεώσεων
- Επίπεδο 2: άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα
- Επίπεδο 3: προκύπτουν από μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται σε τεχνικές αποτίμησης

Στην περίπτωση που κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων η εύλογη αξία τους διαφέρει από το τίμημα της συναλλαγής, η διαφορά αναγνωρίζεται απευθείας στα αποτελέσματα μόνο στην περίπτωση που το μέσο αποτιμάται με βάση δεδομένα του επιπέδου 1 και 2. Στην περίπτωση που αποτιμάται

με βάση δεδομένα του επιπέδου 3, η διαφορά κατά την αρχική αναγνώριση δεν καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα, δύναται δε να αναγνωρισθεί μεταγενέστερα στο βαθμό που η αποτίμηση του μέσου βασιστεί σε παρατηρήσιμες τιμές και λαμβάνοντας υπόψη, τόσο τη φύση του όσο και τη διάσταση του χρόνου.

Στην κατηγορία του επιπέδου 2 εντάσσονται τα δεδομένα τα οποία δεν ικανοποιούν τα κριτήρια κατηγοριοποίησης στο επίπεδο 1 αλλά τα οποία είναι παρατηρήσιμα, είτε άμεσα είτε έμμεσα. Τα δεδομένα αυτά είναι:

- οι τιμές οργανωμένης αγοράς για παρόμοια στοιχεία του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων.

- λοιπά παρατηρήσιμα δεδομένα για το στοιχείο του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων που αποτιμάται όπως για παράδειγμα:

- επιτόκια και καμπύλες επιτοκίων
- τεκμαιρόμενη μεταβλητότητα
- πιστωτικά περιθώρια

Οι κυριότερες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση της εύλογης αξίας στο επίπεδο 2 είναι η αναφορά στην τρέχουσα εύλογη αξία ενός ουσιωδώς συναφούς μέσου, η μέθοδος της προεξόφλησης και τα μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης.

Στην κατηγορία του επιπέδου 3 εντάσσονται οι μη παρατηρήσιμες τιμές. Μη παρατηρήσιμες τιμές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν συσχετίσεις, μακροπρόθεσμες μεταβλητότητες, αναμενόμενες ταμειακές ροές, επιτόκια προεξόφλησης, πιστωτικά περιθώρια και άλλες παραμέτρους που αφορούν σε συγκεκριμένες συναλλαγές και προσδιορίζονται από τον Όμιλο. Οι κυριότερες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση της εύλογης αξίας στο επίπεδο 3 είναι η μέθοδος της προεξόφλησης, οι πολλαπλασιαστές και τα μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης. Αναφορικά με τα senior ομόλογα των τιτλοποιήσεων και από την παρακολούθηση της διαχείρισης των μεταβιβασθέντων δανειακών χαρτοφυλακίων κατά το εννεάμηνο του 2019, δεν παρατηρούνται σημαντικές αλλαγές στις παραμέτρους που επηρεάζουν την αποτίμηση σε εύλογη αξία σε σχέση με την 31/12/2018.

Επίσης επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Η εύλογη αξία μη εισηγμένων μετοχών καθώς και μετοχών που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά προσδιορίζεται με βάση τις προβλέψεις του Ομίλου όσον αφορά στη μελλοντική κερδοφορία του εκδότη, αφού ληφθεί υπόψη και ο αναμενόμενος βαθμός ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του (growth rate), καθώς και ο μεσοσταθμικός συντελεστής κεφαλαιακής απόδοσης ο οποίος χρησιμοποιείται ως επιτόκιο προεξόφλησης. Δεδομένου ότι όλες οι ανωτέρω παράμετροι είναι κατά κύριο λόγο μη παρατηρήσιμες, η αποτίμηση των εν λόγω μετοχών κατατάσσεται στο επίπεδο 3.

- Στο επίπεδο 3 περιλαμβάνονται, επίσης, χρεωστικοί τίτλοι των οποίων η αγορά θεωρείται μη ενεργός λόγω έλλειψης ρευστότητας π.χ. σε περίπτωση που ο εκδότης έχει τεθεί σε καθεστώς εκκαθάρισης. Στις περιπτώσεις αυτές οι αναμενόμενες ροές από τους χρεωστικούς τίτλους προσδιορίζονται από τον Όμιλο με βάση την εκτιμώμενη εισπραξιμότητά τους.

Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων αξιολογεί τις πιθανές εναλλακτικές για τον προσδιορισμό των μη παρατηρήσιμων τιμών, προσδιορίζει την επίπτωσή τους στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και επιλέγει τελικά εκείνες τις μη παρατηρήσιμες τιμές που είναι συνεπείς αφενός με τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς, αφετέρου με τις μεθόδους που εφαρμόζει για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας.

Παρατίθεται κατωτέρω πίνακας διαβαθμίσεως ορισμένων χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, ανάλογα με την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους.

30/09/2019	Όμιλος			
	Πρώτο Επίπεδο	Δεύτερο Επίπεδο	Τρίτο Επίπεδο	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	64.306	0	857.956	922.262
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	10.119	0	0	10.119
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	145	4	0	149

31/12/2018	Όμιλος			
	Πρώτο Επίπεδο	Δεύτερο Επίπεδο	Τρίτο Επίπεδο	Σύνολο
Αξίογραφα διαθέσιμων για πώληση επενδύσεων	45.848	0	863.440	909.288
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2.950	0	0	2.950
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	87	0	0	87
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	0	34	0	34

5. Κεφαλαιακή επάρκεια

Η Διεύθυνση Κινδύνων Ομίλου παρακολουθεί την κεφαλαιακή επάρκεια σε τακτά χρονικά διαστήματα και υποβάλλει τα στοιχεία υπολογισμού αυτής ανά τρίμηνο στην Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία αποτελεί και την εποπτεύουσα αρχή των Πιστωτικών Ιδρυμάτων.

Ως Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, ορίζεται ο λόγος των εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων προς τα στοιχεία του Ενεργητικού καθώς και τα εκτός Κατάστασης Οικονομικής Θέσης στοιχεία, σταθμισμένα κατά τον κίνδυνο που αυτά περικλείουν. Ως Δείκτης Tier 1 ορίζεται αντίστοιχα ο λόγος των Κεφαλαίων της κατηγορίας 1 (Tier 1) προς τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού (εντός και εκτός ισολογισμού) ενώ με αντίστοιχο τρόπο ορίζεται και ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013 και την ΕΠΑΘ 114/ 04.08.2014 οι τράπεζες πρέπει σε ατομική και σε ενοποιημένη βάση να πληρούν κατ' ελάχιστον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1) 4,5%, δείκτη κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER 1) 6% και συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας (Total Capital Ratio) 8%.

Σημειώνουμε ότι η εν λόγω ΕΠΑΘ κατήργησε την ΠΕΕ 13/ 28.3.2013 ενώ προβλέπει ακόμα μεταβατικές διατάξεις αναφορικά με την εφαρμογή εποπτικών αφαιρέσεων από τα κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 – CET 1). Πιο συγκεκριμένα προβλέπεται σταδιακή εφαρμογή έως το 2024 της αφαίρεσης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων οι οποίες βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία. Επιπλέον η ΕΠΑΘ 114/ 04.08.2014 προβλέπει σταδιακή εφαρμογή έως το 2018 της αφαίρεσης από τα κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 των άυλων στοιχείων του ενεργητικού, των περιουσιακών στοιχείων του συνταξιοδοτικού ταμείου προκαθορισμένων παροχών και συγκεκριμένων τοποθετήσεων της Τράπεζας σε οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Επιπροσθέτως σύμφωνα με την Οδηγία 2013/36/ΕΕ οι τράπεζες, επίσης, θα υποχρεούνται να δημιουργήσουν σταδιακά ένα αποθεματικό διατήρησης κεφαλαίων (capital conservation buffer) 2,5% μέχρι την 01-01-2019 (0,625% την 01-01-2016, 1,25% την 01-01-2017 και 1,875% την 01-01-2018) πέραν των υφιστάμενων κεφαλαίων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1) και των ελάχιστων εποπτικών ιδίων κεφαλαίων.

Συνολικά οι ελάχιστοι δείκτες που πρέπει να τηρούνται συμπεριλαμβανομένου του αποθεματικού διατηρήσεως κεφαλαίων (capital conservation buffer) και οι οποίοι ισχύουν από 01-01-2019 είναι:

- Ελάχιστος δείκτης κοινών ιδίων κεφαλαίων 7%.
- Συνολικός δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας 10,5%.

Τέλος η Οδηγία 2013/36/ΕΕ προβλέπει την διακριτική ευχέρεια επιβολής από τα Κράτη Μέλη των εξής αποθεμάτων ασφαλείας

- Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (0% για το τέταρτο τρίμηνο του 2017 βάσει της ΠΕΕ 122/12.9.2017)
- Απόθεμα Ασφαλείας Συστημικού Κινδύνου.

Κατά την 30/09/2019, οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας διαμορφώνονται ως ακολούθως:

Περιγραφή	Όμιλος	
	30/9/2019	31/12/2018
Δείκτης Κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET 1)	11,9%	13,5%
Δείκτης Κεφαλαίου κατηγορίας 1 (Tier 1)	11,9%	13,5%
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (Total Capital Ratio)	15,0%	16,6%

Στις 21 Ιανουαρίου 2019, η Τράπεζα της Ελλάδος με αντίστοιχη απόφαση ενημέρωσε την ΑΤΤΙCΑ ΒΑΝΚ ότι για το έτος 2019 το ελάχιστο όριο του Συνολικού Δείκτη Ιδίων Κεφαλαίων είναι 12,92%. Ο εν λόγω δείκτης αποτελείται από το ελάχιστο όριο του Συνολικού Δείκτη Ιδίων Κεφαλαίων (8%), σύμφωνα με το άρθρο 92(1) της CRR, τις πρόσθετες εποπτικές απαιτήσεις για τον Πυλώνα II καθώς επίσης και τις κεφαλαιακές απαιτήσεις τήρησης αποθέματος ασφαλείας σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν.4261/2014. Ο ελάχιστος δείκτης θα πρέπει να τηρείται σε συνεχή βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβατικές διατάξεις της CRR / CRD IV.

6. Ανάλυση κατά λειτουργικό τομέα

Οι λειτουργικοί τομείς έχουν οριστεί κατά τέτοιο τρόπο που αφενός να καταλαμβάνουν το σύνολο των δραστηριοτήτων του Ομίλου και παράλληλα την πληροφόρηση των οργάνων Διοίκησης της για τη σωστή λήψη αποφάσεων. Οι τομείς στους οποίους χωρίζονται οι δραστηριότητες του Ομίλου είναι οι ακόλουθοι:

Λιανική Τραπεζική

Στον τομέα αυτό περιλαμβάνονται το σύνολο ιδιωτών καταναλωτών όπως επίσης και οι ελεύθεροι επαγγελματίες. Η Τράπεζα μέσω του δικτύου των καταστημάτων της καθώς και των αρμοδίων κεντρικών υπηρεσιών της προσφέρει στους πελάτες της κατηγορίας αυτής όλο το εύρος των παραδοσιακών προϊόντων, καθώς και εξειδικευμένα προϊόντα επενδυτικής και καταθετικής φύσεως.

Επιχειρηματική Τραπεζική

Στον τομέα αυτό περιλαμβάνονται όλες οι πιστοδοτήσεις των επιχειρήσεων όπως επίσης των επιτηδευματιών. Η Τράπεζα προσφέρει στους πελάτες που ανήκουν στην κατηγορία αυτή εκτός από τη χορήγηση δανείων και ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών που σχετίζονται με συμβουλευτικές, χρηματοοικονομικές και επενδυτικής φύσεως εργασίες, όπως επίσης και εργασίες συναλλάγματος.

Διαχείριση Διαθεσίμων / Treasury

Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει τη διαχείριση των διαθεσίμων του Ομίλου, τις διαμεσολαβητικές εργασίες στην πώληση αμοιβαίων κεφαλαίων, τη διαχείριση χρεογράφων του Ομίλου, όπως επίσης και υπηρεσίες θεματοφυλακής καθώς και τη διαχείριση χαρτοφυλακίου ιδιωτών.

Τα λοιπά έσοδα στα οποία περιλαμβάνονται έσοδα διαχείρισης ακίνητης περιουσίας όπως επίσης και τόκοι δανείων προς το προσωπικό, τόκοι δανείων μειωμένης εξασφάλισης κλπ., έχουν κατανομηθεί αναλογικά στους παραπάνω τρεις τομείς.

Όμιλος

(Ποσά σε χιλ. €)	Λιανική Τραπεζική	Επιχειρηματική Τραπεζική	Διαχείριση Διαθεσίμων / Treasury	Σύνολο
Από 1^η Ιανουαρίου έως 30^η Σεπτεμβρίου 2019				
Καθαρά Έσοδα				
- από τόκους	(8.430)	37.461	3.511	32.543
- από προμήθειες	2.405	3.771	(2.891)	3.285
- από χρημ/κές πράξεις και λοιπά έσοδα	405	7.311	9.815	17.531
- μεταφορά αποτελέσματος μεταξύ τομέων	10.310	(3.750)	(6.560)	0
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	4.690	44.793	3.876	53.359
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες	85	207	223	515
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρου εισοδήματος	22.914	(16.074)	(23.534)	(16.694)
Φόρος εισοδήματος				17.558
Κέρδη / (ζημίες) χρήσης				864
<u>Λοιπά στοιχεία τομέα</u>				
Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου	27.773	(37.931)	(8.340)	(18.497)
Αποσβέσεις	(1.837)	(4.560)	(3.845)	(10.242)
Σύνολο Ενεργητικού κατά την 30.09.2019	450.683	1.108.293	1.885.541	3.444.517
Σύνολο Υποχρεώσεων κατά την 30.09.2019	(1.918.729)	(936.668)	(99.716)	(2.955.113)

Όμιλος

(Ποσά σε χιλ. €)	Λιανική Τραπεζική	Επιχειρηματική Τραπεζική	Διαχείριση Διαθεσίμων / Treasury	Σύνολο
Από 1η Ιανουαρίου έως 30η Σεπτεμβρίου 2018				
Καθαρά Έσοδα				
- από τόκους	(3.506)	65.026	(5.451)	56.069
- από προμήθειες	1.292	6.219	(3.122)	4.389
- από χρημ/κές πράξεις και λοιπά έσοδα	(13)	583	1.564	2.133
- μεταφορά αποτελέσματος μεταξύ τομέων	5.192	(10.283)	5.091	0
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	2.965	61.544	(1.918)	62.592
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες	(568)	(1.901)	(685)	(3.154)
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρου εισοδήματος	16.762	(36.698)	(17.968)	(37.904)
Φόρος εισοδήματος				1.183
Κέρδη / (ζημίες) χρήσης				(36.722)
<u>Λοιπά στοιχεία τομέα</u>				
Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου	27.393	(52.277)	263	(24.620)
Αποσβέσεις	(1.024)	(3.444)	(1.236)	(5.705)
Σύνολο Ενεργητικού κατά την 30.09.2018	514.376	1.723.198	1.182.561	3.420.135
Σύνολο Υποχρεώσεων κατά την 30.09.2018	(1.809.481)	(1.026.767)	0	(2.836.248)

7. Τόκοι και συναφή έσοδα

Οι τόκοι και συναφή έσοδα εμφανίζονται μειωμένα σε σχέση με τη συγκριτική περίοδο επηρεαζόμενα κυρίως από τη μείωση των τόκων εσόδων από χορηγήσεις σε πελάτες συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και πρακτορείας απαιτήσεων (factoring), των οποίων τα υπόλοιπα μειώθηκαν σε σχέση με την 30/09/2018, κυρίως λόγω της συναλλαγής τιτλοποίησης μη εξυπηρετούμενων δανείων στο πλαίσιο του προγράμματος Metexelixis.

8. Κέρδη / (ζημίες) από πράξεις του επενδυτικού χαρτοφυλακίου

Τα αποτελέσματα από πράξεις του επενδυτικού χαρτοφυλακίου παρουσιάζονται αυξημένα σε σχέση με τα αντίστοιχα της συγκριτικής περιόδου λόγω των κερδών που προέκυψαν από την πώληση των Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου τα οποία είχαν αποκτηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος ανταλλαγής τους την 05/12/2017. Από τις συναλλαγές αυτές ο Όμιλος κατέγραψε κέρδη ποσού ύψους 6.259 χιλ. ευρώ, εκ των οποίων 2.484 χιλ. ευρώ αφορούσαν την ανακύκλωση του υπολειπόμενου αποθεματικού των Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος ανταλλαγής της 05/12/2017, στη γραμμή «Τόκοι και συναφή έσοδα».

9. Λοιπά έσοδα / (έξοδα)

Ο Όμιλος κατά την κλειόμενη περίοδο αναγνώρισε έσοδα ύψους 4,9 εκατ. ευρώ περίπου, τα οποία σε παλαιότερες χρήσεις είχαν βαρύνει τα αποτελέσματα χρήσης, που προέρχονται από αναστροφή προβλέψεων για φορολογικούς σκοπούς ύψους 2,4 εκατ. ευρώ περίπου για φορολογηθέντα εισοδήματα κατ'ειδικό τρόπο, καθώς και από την επαναφορά απαιτήσεων παρακρατηθέντων φόρων επί φορολογηθέντων εισοδημάτων κατ'ειδικό τρόπο ύψους 2,5 εκατ. ευρώ περίπου. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος αναγνώρισε έσοδο από πρόγραμμα αποζημίωσης εργαζομένων ύψους περίπου 1 εκατ. ευρώ, που προήλθε από την υπογραφή νέου κανονισμού προσωπικού, ο οποίος μετέβαλλε το ύψος της αποζημίωσης αποχώρησης των υπαλλήλων.

10. Λειτουργικά έξοδα

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	Όμιλος	
	30/9/2019	30/9/2018
Μισθοδοσία και Ημερομίσθια	(18.624)	(19.143)
Υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (προγράμματα καθορισμένων εισφορών)	(4.883)	(4.909)
Λοιπές Επιβαρύνσεις	(1.583)	(1.433)
Λοιπές παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	(510)	(432)
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(25.600)	(25.918)
Αμοιβές Τρίτων	(4.766)	(6.526)
Έξοδα Προβολής και Διαφήμισης	(200)	(113)
Τηλεπικοινωνίες	(1.046)	(1.124)
Ασφάλιστρα	(887)	(763)
Επισκευές και Συντηρήσεις	(2.461)	(2.559)
Μεταφορικά	(407)	(450)
Έντυπα και γραφική ύλη	(209)	(191)
Υπηρεσίες Κοινής ωφέλειας	(732)	(800)
Ενοίκια	(0)	(3.749)
Συνδρομές – Εισφορές	(372)	(373)
Έξοδα δικαστικών και εξώδικων ενεργειών	(0)	(3)
Δωρεές – επιχορηγήσεις	(95)	(80)
Έξοδα συστημάτων Τειρεσίας	(494)	(437)
Έξοδα συνεργείων καθαριότητας	(458)	(391)
Έξοδα φύλαξης χώρων	(654)	(667)
Μη ενσωματωμένοι φόροι	(674)	(1.340)
Έξοδα διαφόρων τρίτων	(632)	(424)
Προμήθεια για το ποσό της εγγυημένης από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης	(348)	(370)
Λοιπά	(543)	(648)
Γενικά λειτουργικά έξοδα προ προβλέψεων	(14.977)	(21.007)
Πρόβλεψη για απομείωση λοιπών στοιχείων του ενεργητικού	(1.250)	(2.878)
Συνολικά γενικά λειτουργικά έξοδα	(16.227)	(23.885)
Απόσβεση (Ενσώματα Πάγια)	(2.013)	(1.988)
Απόσβεση (Αυλα Πάγια)	(4.323)	(3.717)
Απόσβεση Δικαιώματος Χρήσης Μισθωμένων Παγίων	(3.906)	0
Αποσβέσεις	(10.242)	(5.705)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων	(52.070)	(55.508)

Οι αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού παρουσιάζονται μειωμένα κατά την εξεταζόμενη περίοδο σε ποσοστό 1,2% έναντι της συγκριτικής περιόδου για τον Όμιλο. Για την καλύτερη απεικόνιση του κονδυλίου των αμοιβών και εξόδων προσωπικού, έχουν επιμερισθεί οι συνολικές ετήσιες αποδοχές (δώρα Χριστουγέννων) ύψους 1.647 χιλ. ευρώ που αναλογούν στο εννέαμηνο του 2019 καθώς και 1.476 χιλ. ευρώ για τη συγκριτική περίοδο.

Ο μέσος όρος του αριθμού των εργαζομένων ανήλθε κατά την τρέχουσα περίοδο σε 727 εργαζόμενους έναντι 632 εργαζομένων κατά τη συγκριτική περίοδο.

Σε ότι αφορά τα γενικά λειτουργικά έξοδα παρουσιάζουν μείωση η οποία ανέρχεται σε 13,2% έναντι της συγκριτικής περιόδου, εφόσον εξαιρεθεί το έξοδο ενοικίων από την συγκριτική περίοδο λόγω της εφαρμογής του νέου προτύπου για τις μισθώσεις ΔΠΧΑ 16, ενώ οι αποσβέσεις παρουσιάζονται αυξημένες σε σχέση με τη συγκριτική περίοδο. Ειδικότερα κατά την εξεταζόμενη περίοδο τέθηκε σε εφαρμογή το νέο πρότυπο για τις μισθώσεις ΔΠΧΑ 16, κατά το οποίο πλέον η αναγνώριση του εξόδου δεν γίνεται μέσω των γενικών λειτουργικών εξόδων, αλλά μέσω της απόσβεσης του αναγνωρισμένου δικαιώματος χρήσης του μισθωμένου παγίου και του τόκου εξόδου από την αποπληρωμή της μισθωτικής υποχρέωσης. Ο Όμιλος βάσει ΔΠΧΑ 16 αναγνώρισε αποσβέσεις για το δικαίωμα χρήσης των μισθωμένων παγίων ύψους 3.906 χιλ. ευρώ την εξεταζόμενη περίοδο, ενώ ταυτόχρονα βάσει του ίδιου προτύπου προσάρμοσε την ωφέλιμη ζωή των παγίων, που αφορούν βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων, στη μισθωτική διάρκεια των συμβάσεων που αφορούν

οι βελτιώσεις αυτές. Από την προσαρμογή αυτή, κατά την πρώτη εφαρμογή, αναγνωρίστηκε πρόσθετη επιβάρυνση μέσω των αποσβέσεων για τον Όμιλο ποσού 454 χιλ. ευρώ.

11. Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος για την περίοδο που έληξε την 30/09//2019 υπολογίστηκε με βάση την εξέταση των στοιχείων και της φύσης των εσόδων και των δαπανών σύμφωνα με τις κείμενες φορολογικές διατάξεις. Σε ότι αφορά τις προσωρινές διαφορές μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης έχει υπολογισθεί αναβαλλόμενος φόρος σύμφωνα με το ΔΛΠ 12.

Ο Όμιλος ακολουθεί τη μέθοδο της πλήρους υποχρέωσης, για τον υπολογισμό του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογίας επί όλων των προσωρινών φορολογικών διαφορών. Ο φορολογικός συντελεστής τον οποίο λαμβάνει υπόψη του ο Όμιλος, για τον ακριβή προσδιορισμό του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογίας, είναι αυτός που θα ισχύει, κατά το έτος τακτοποίησης των διαφορών αυτών. Στις περιπτώσεις όπου ο φορολογικός συντελεστής, με τον οποίο έχει προσδιοριστεί το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας, είναι διαφορετικός από αυτόν που ισχύει κατά το έτος τακτοποίησης των φορολογικών διαφορών, το ποσό της διαφοράς καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης πλην των προσωρινών φορολογικών διαφορών που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια.

Με το άρθρο 5 του Ν.4303/17.10.2014 «Κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσα ρύθμιση για την αναπλήρωση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων λόγω πρόωρης λήξης της θητείας του» (Α' 136) και άλλες διατάξεις» όπως τροποποιήθηκε με το νόμο 4340/2015 και ισχύει με το νόμο 4465/2017, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικών προσώπων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 26 του ν. 4172/2013, που έχουν ή θα αναγνωριστούν και οι οποίες προέρχονται από τη χρεωστική διαφορά του PSI+ και τις συσσωρευμένες προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου, αναφορικά με απαιτήσεις υφιστάμενες μέχρι και την 30/06/2015, μετατρέπονται σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου, σε περίπτωση που το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσεως είναι ζημία, σύμφωνα με τις ελεγχμένες και εγκεκριμένες από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις.

Με το άρθρο 43 του Ν.4465/04.04.2017 «Ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23.7.2014 για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά και άλλες διατάξεις» τροποποιήθηκαν τα άρθρα 27 και 27Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.4172/2013). Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις η χρεωστική διαφορά, που αφορά τη ζημία που θα προκύψει για τα εποπτευόμενα από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικά πρόσωπα, από την οριστική διαγραφή χρεών οφειλετών τους καθώς και η ζημία από την πώληση των δανείων αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα και αποσβένονται ισόποσα σε διάστημα είκοσι (20) ετών.

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που θα αναγνωριστεί από την ανωτέρω χρεωστική διαφορά καθώς και από τυχόν λογιστικές διαγραφές δανείων ή πιστώσεων οι οποίες δεν έχουν μετατραπεί σε χρεωστική διαφορά μέχρι το τέλος του εκάστου έτους της λογιστικής διαγραφής και οι οποίες αφορούν σε διαγραφές χρέους ή μεταβιβάσεις μετατρέπονται σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου με βάση τους ανωτέρω όρους και προϋποθέσεις. Η ρύθμιση αυτή διασφαλίζει ότι οι διαγραφές και οι μεταβιβάσεις δανείων με σκοπό τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων δεν θα οδηγήσουν σε απώλεια εποπτικών κεφαλαίων. Οι νέες διατάξεις εφαρμόζονται από την 1/1/2016.

Με ημερομηνία 30/09/2019 το ποσό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων το οποίο εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω νόμου και περιλαμβάνει και το ποσό της χρεωστικής διαφοράς του PSI ανέρχεται σε 272 εκατ. ευρώ (283 εκατ. ευρώ. κατά την 31/12/2018).

Με το άρθρο 82 του Ν.4472/19.05.2017 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του ν.4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις» προστίθεται νέα παράγραφος στο άρθρο 27Α σύμφωνα με την οποία για το υπερβάλλον ποσό της εγγυημένης από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, όπως αυτό προκύπτει από τη θετική διαφορά μεταξύ του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή (29%) και του φορολογικού συντελεστή που εφαρμόζονταν πριν την ισχύ του Ν.4334/2015 (26%) τα νομικά πρόσωπα όπως αναφέρονται παραπάνω καταβάλλουν στο Ελληνικό Δημόσιο ετήσια προμήθεια. Για την περίοδο που έληξε την 30/09/2019 το ποσό της προμήθειας ανέρχεται σε 348 χιλ. ευρώ περίπου και έχει καταχωρηθεί στην γραμμή «Γενικά λειτουργικά έξοδα» της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης.

Με το άρθρο 22 του Ν.4646/2019 «Φορολογική μεταρρύθμιση με αναπτυξιακή διάσταση για την Ελλάδα του αύριο» το οποίο τροποποιεί το άρθρο 58 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος μειώνεται ο φορολογικός συντελεστής των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες, από 29% που ίσχυε μέχρι την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, σε 24% για τα εισοδήματα που αποκτώνται το φορολογικό έτος 2019 και μετά. Με ρητή αναφορά του νόμου, η μείωση αυτή δεν αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα για τα οποία ο φορολογικός συντελεστής εξακολουθεί να παραμένει στο 29%.

Σύμφωνα με το άρθρο 93 του νόμου 4605/1.4.2019 «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8^{ης} Ιουνίου 2016 σχετικά με την προστασία της τεχνολογίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη (EEL 157 της 15.6.2016)-Μέτρα για την επιτάχυνση του έργου του Υπουργείου Οικονομίας και άλλες διατάξεις» προβλέπεται ότι:

- Τα πιστωτικά υπόλοιπα των χρήσεων 2008 και 2010 έως 2012 που προέκυψαν από παρακρατούμενους φόρους επί των κατ' ειδικό τρόπο φορολογηθέντων εισοδημάτων, μεταφέρονται και θα συμψηφισθούν κατά το χρόνο που θα προκύψει φόρος εισοδήματος και κατά το μέρος που αναλογεί στο φόρο αυτό. Στην ίδια διαδικασία συμψηφισμού περιλαμβάνονται και τυχόν ποσά που έχουν επιστραφεί δυνάμει δικαστικών αποφάσεων για τα οποία γεννάται υποχρέωση επιστροφής τους στο Ελληνικό Δημόσιο κατά το μέρος και το χρόνο που θα προκύψει φόρος εισοδήματος.
- Τα πιστωτικά υπόλοιπα που προέκυψαν σε εφαρμογή του Ν. 4046/2012 και δεν έχουν συμψηφισθεί μετά το πέρας της πενταετίας από το χρόνο γέννησής τους, θα συμψηφισθούν αρχής γενομένης από 1.1.2020 σε δέκα ετήσιες ισόποσες δόσεις με οποιαδήποτε φορολογική υποχρέωση των τραπεζών.

Με βάση τα ανωτέρω οι απαιτήσεις της Τράπεζας κατά του Ελληνικού Δημοσίου από παρακρατούμενους φόρους ανέρχονται στο ύψος των 4,9 εκατ. ευρώ περίπου και αφορούν στα οικονομικά έτη 2011, 2012 και 2013 (δηλαδή τις χρήσεις 2010, 2011 και 2012) και θα υπαχθούν στη διαδικασία συμψηφισμού, όπως αναφέρεται ανωτέρω.

Συνεπεία των ανωτέρω, εκτιμάται ότι το σύνολο της αναγνωρισμένης κατά την 30/09/2019 αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, είναι ανακτήσιμο είτε σε χρονικό διάστημα το οποίο θεωρείται εύλογο, είτε στο χρονικό διάστημα που προβλέπει κατά περίπτωση, η κείμενη νομοθεσία.

Ειδικότερα, το επιχειρηματικό πλάνο 2020-2022 που εγκρίθηκε πρόσφατα από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου, περιγράφει το νέο επιχειρηματικό μοντέλο της Τράπεζας, το οποίο βασίζεται σε στοχευμένες χρηματοδοτήσεις, σημαντικούς ρυθμούς πιστωτικής επέκτασης και αύξησης καταθέσεων, αλλά κυρίως εξορθολογισμό της κοστολογικής βάσης και σύναψης στρατηγικών συνεργασιών. Με βάση το επιχειρηματικό πλάνο, προκύπτει ότι είναι εφικτή η παραγωγή μελλοντικών κερδών καθώς θα ολοκληρώνεται και ο μετασχηματισμός της Τράπεζας και του Ομίλου.

Παρατίθεται κατωτέρω ο φόρος εισοδήματος που καταχωρήθηκε απευθείας στην καθαρή θέση:

Όμιλος

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	30/09/2019			30/09/2018		
	Πριν το φόρο εισοδήματος	Φόρος εισοδήματος	Μετά το φόρο εισοδήματος	Πριν το φόρο εισοδήματος	Φόρος εισοδήματος	Μετά το φόρο εισοδήματος
Ποσά που αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων						
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVTOCI)	(2.733)	793	(1.940)	(2.822)	818	(2.003)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων						
Μεταβολή των αναλογιστικών κερδών/ (ζημιών) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών	(587)	170	(416)	1.573	(456)	1.117
Σύνολο	(3.320)	963	(2.357)	(1.248)	362	(886)

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει το φόρο εισοδήματος που καταχωρήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων της περιόδου:

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	30/9/2019	30/9/2018	30/6/2019	30/9/2018
Φόρος εισοδήματος (τρέχουσας χρήσης)	(8)	(128)	0	0
Αναβαλλόμενος Φόρος	17.566	1.311	17.566	951
Σύνολο	17.558	1.183	17.566	951

Ο αναβαλλόμενος φόρος αναλύεται ως ακολούθως:

Αναβαλλόμενος Φόρος	Όμιλος	
	30/9/2019	30/9/2018
Απόσβεση προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου Ν. 4465/2017	(10.606)	(8.767)
Προσαρμογή χρεωστικής διαφοράς Ν. 4046/2012	(1.058)	(1.058)
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές και λοιπές προσωρινές διαφορές	29.230	11.136
Αποτελεσμα από Αναβαλλόμενους φόρους	17.566	1.311

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις στην κατάσταση Οικονομικής Θέσης:

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος	
	30/9/2019	31/12/2018
Περιγραφή		
Απομείωση αξίας χορηγήσεων	39.952	39.952
Επίπτωση μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9 κατά την 1/1/2018:		
<i>Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες</i>	28.467	28.467
<i>Επενδυτικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)</i>	7.722	7.722
<i>Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος</i>	27	27
<i>Εκτός ισολογισμού στοιχεία</i>	3.275	3.275
Απόσβεση προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου Ν. 4465/2017	240.072	250.678
Απομείωση ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου	31.375	32.432
Απομείωση επενδυτικών τίτλων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	10.054	9.262
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές και λοιπές προσωρινές διαφορές	87.246	57.110
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	448.190	428.926
Αναπροσαρμογή άυλων παγίων	(8.228)	(7.652)
Αναπροσαρμογή ενσώματων παγίων IFRS16	(811)	(917)
	(265)	0
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	(9.305)	(8.569)
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση (καθαρό ποσό)	438.886	420.357

Η απόσβεση προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου του Ν. 4465/2017 προέκυψε από τη μεταβίβαση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο θα αναγνωρισθεί προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα και θα αποσβεσθεί ισόποσα σε διάστημα είκοσι (20) ετών.

12. Κέρδη / (ζημιές) της περιόδου ανά μετοχή - βασικά και μειωμένα (σε €)

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος			
	1/1- 30/9/2019	1/1- 30/9/2018	1/7- 30/09/2019	1/7- 30/09/2018
Περιγραφή				
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου ιδιοκτητών μητρικής	864	(36.722)	350	(852)
Κέρδη / (ζημιές) αναλογούντα στους κοινούς μετόχους μητρικής	864	(36.722)	350	(852)
Μεσοσταθμικός αριθμός κοινών μετοχών κατά την περίοδο	461.253.987	1.247.354.465	461.253.987	155.440.904
Προσαρμοσμένος μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών κατά την περίοδο	461.253.987	1.247.354.465	461.253.987	155.440.904
Κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή - βασικά (σε €)	0,0019	(0,0294)	0,0008	(0,0055)

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή έχουν υπολογιστεί με βάση τον μέσο σταθμισμένο αριθμό επί του συνόλου των μετοχών, ο οποίος προκύπτει από τον αριθμό των κοινών μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία κατά την έναρξη της περιόδου λαμβανομένου υπόψη της συνένωσης και μείωσης του συνολικού αριθμού των υφιστάμενων κοινών ονομαστικών μετοχών.

13. Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών αποτιμώμενα στο αποσβέσιμο κόστος

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος	
	30/09/2019	31/12/2018
Περιγραφή		
Πιστωτικές Κάρτες	20.874	21.745
Καταναλωτικά	95.175	95.290
Στεγαστικά	400.850	411.032
Λοιπά	6.393	5.147
Για ιδιωτικούς σκοπούς	523.292	533.214
Γεωργία	1.317	884
Εμπόριο	135.189	145.092
Βιομηχανία	115.396	121.419
Βιοτεχνία	5.658	6.510
Τουρισμός	84.978	87.745
Ναυτιλία	24.759	27.022
Κατασκευαστικές	407.976	400.307
Λοιπά	403.940	403.423
Σε νομικά πρόσωπα	1.179.212	1.192.403
Στο Δημόσιο	28.712	30.212
Καθαρή Επένδυση σε χρηματοδοτική μίσθωση	74.345	89.309
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (προ προβλέψεων)	1.805.562	1.845.138
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους (απομείωση αξίας δανείων)	(268.339)	(252.994)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (μετά από προβλέψεις)	1.537.222	1.592.144

Στον ακόλουθο πίνακα εμφανίζεται η κίνηση των συσσωρευμένων προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου:

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)	Όμιλος			
	Στάδιο 1 (Stage 1)	Στάδιο 2 (Stage 2)	Στάδιο 3 (Stage 3)	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2019	(3.445)	(12.596)	(236.953)	(252.994)
Προβλέψεις Ενεαμήνου 2019	(5.181)	(4.495)	(79.111)	(88.787)
Αναστροφή προβλέψεων Ενεαμήνου 2019	6.710	3.993	62.737	73.441
Μεταφορές μεταξύ Σταδίων	(5.640)	6.076	(436)	0
Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου Ενεαμήνου 2019	(7.555)	(7.021)	(253.763)	(268.339)

Η αναστροφή προβλέψεων κατά την διάρκεια του τρίτου τριμήνου, οφείλεται στην ανάλυση σε επίπεδο δανείου του χαρτοφυλακίου ιδιωτών και ειδικότερα, των στεγαστικών δανείων για τα οποία μέχρι τώρα, ο υπολογισμός των προβλέψεων απομείωσης γινόταν σε ομαδοποιημένο επίπεδο με βάση κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου (Loan to Value ratio).

Στον ακόλουθο πίνακα αναφέρονται τα δάνεια που έχουν χορηγηθεί από τον Όμιλο σε ιδιώτες και επιχειρήσεις, κατά το μέρος που αυτά έχουν την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και δάνεια προς τον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα.

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος
Δάνεια με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	
30 Σεπτεμβρίου 2019	34.679
31 Δεκεμβρίου 2018	33.394
Δάνεια προς το Ελληνικό Δημόσιο	
30 Σεπτεμβρίου 2019	28.712
31 Δεκεμβρίου 2018	30.212

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών αποτιμώμενα στο αποσβέσιμο κόστος ανά IFRS Στάδιο (Stage) και ανά κατηγορία δανείου.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών αποτιμώμενα στο αποσβέσιμο κόστος (μετά από προβλέψεις)

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2018	30/9/2019			Λογιστική αξία
		Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια των 12μήνου 2018 (Stage 1)	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια των απομειωμένων στοιχείων (Stage 2)	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια των απομειωμένων στοιχείων (Stage 3)	
Πίστη Ιδιωτών					
Αξία προ απομείωσης	533.214	148.573	25.375	349.344	523.292
Πρόβλεψη απομείωσης	(98.532)	(1.638)	(760)	(68.322)	(70.720)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	434.682	146.935	24.616	281.022	452.572
Επιχειρηματική Πίστη					
Αξία προ απομείωσης	1.281.712	584.920	182.876	485.761	1.253.558
Πρόβλεψη απομείωσης	(154.236)	(5.907)	(6.052)	(185.441)	(197.400)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	1.127.476	579.013	176.824	300.321	1.056.158
Δημόσιος Τομέας					
Αξία προ απομείωσης	30.212	17.576	11.137	0	28.712
Πρόβλεψη απομείωσης	(226)	(10)	(209)	0	(220)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	29.986	17.565	10.927	0	28.493
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					
Συνολική αξία προ απομείωσης	1.845.138	751.068	219.388	835.105	1.805.562
Συνολική πρόβλεψη απομείωσης	(252.994)	(7.555)	(7.021)	(253.763)	(268.339)
Συνολική καθαρή αξία μετά την απομείωση	1.592.144	743.513	212.367	581.342	1.537.222

14. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσοδών (FVOCI)

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος	
	30/09/2019	31/12/2018
Επενδυτικοί τίτλοι μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση		
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	48.622	39.279
Πρόβλεψη απομείωσης κατά ΔΠΧΑ 9	(173)	(156)
Κρατικά Ομόλογα	48.449	39.123
Εκδοτών εσωτερικού	131	691
Εκδοτών εξωτερικού	15.375	5.716
Πρόβλεψη απομείωσης κατά ΔΠΧΑ 9	(13)	(9)
Εταιρικά εισηγμένα ομόλογα	15.493	6.398
Εκδοτών εξωτερικού	882.824	888.394
Πρόβλεψη απομείωσης κατά ΔΠΧΑ 9	(26.270)	(26.270)
Εταιρικά μη εισηγμένα ομόλογα	856.555	862.124
Ομόλογα	920.497	907.645
Εισηγμένες (Εσωτερικού)	357	235
Εισηγμένες (Εξωτερικού)	6	6
Μη Εισηγμένες (Εσωτερικού)	1.401	1.401
Μετοχές	1.765	1.643
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσοδών (FVOCI)	922.262	909.288

Για σκοπούς απομείωσης βάσει του ΔΠΧΑ 9 τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου κατατάσσονται στο επίπεδο (Stage) 1.

15. Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στο αποσβέσιμο κόστος

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος	
	30/09/2019	31/12/2018
Επενδυτικοί τίτλοι		
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	9.935	9.919
Πρόβλεψη απομείωσης κατά ΔΠΧΑ 9	(35)	(41)
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στο αποσβέσιμο κόστος	9.900	9.879

Για σκοπούς απομείωσης βάσει του ΔΠΧΑ 9, οι συγκεκριμένοι επενδυτικοί τίτλοι κατατάσσονται στο επίπεδο (Stage) 1.

16. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος	
	30/09/2019	31/12/2018
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	10.119	2.950
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	10.119	2.950

17. Εταιρείες του Ομίλου

(Ποσά σε χιλ. €)

30/09/2019

Επωνυμία Εταιρείας	Χώρα έδρας	Αριθμός μετοχών	% Συμμετοχής	Ίδια Κεφάλαια	Αξία κτήσης	Λογιστική αξία
1. Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	Ελλάδα	198.300	100,00%	1.253	502	502
2. Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	Ελλάδα	10.000	100,00%	4.373	100	100
3. AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	Ελλάδα	5.000	100,00%	407	500	500
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις					1.102	1.102

(Ποσά σε χιλ. €)

31/12/2018

Επωνυμία Εταιρείας	Χώρα έδρας	Αριθμός μετοχών	% Συμμετοχής	Ίδια Κεφάλαια	Αξία κτήσης	Λογιστική αξία
1. Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	Ελλάδα	198.300	100,00%	1.285	502	502
2. Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	Ελλάδα	10.000	100,00%	4.353	100	100
3. AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	Ελλάδα	5.000	100,00%	359	500	500
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις					1.102	1.102

Έκθεση σε μη ενοποιημένα σχήματα ειδικής δομής

Ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής του ATTICA WEALTH MANAGEMENT ΑΕΔΑΚ, διαχειρίζεται 5 αμοιβαία κεφάλαια συνολικού Ενεργητικού 39,6 εκατ. ευρώ κατά την 30^η Σεπτεμβρίου 2019 που πληρούν τον ορισμό των εταιριών/σχημάτων ειδικής δομής (structured entities) και αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων εάν ασκεί έλεγχο σε κάποιο από αυτά σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 10. Ο Όμιλος, ως διαχειριστής των αμοιβαίων κεφαλαίων έχει τη δυνατότητα κατεύθυνσης των δραστηριοτήτων που επηρεάζουν σημαντικά το ύψος των αποδόσεων τους, καθώς επιλέγει τις επενδύσεις στις οποίες αυτά συμμετέχουν, πάντα όμως μέσα στο πλαίσιο των επιτρεπόμενων επενδύσεων που περιγράφονται στον κανονισμό του εκάστοτε αμοιβαίου κεφαλαίου. Κατά συνέπεια, ο Όμιλος διαθέτει εξουσία στα υπό διαχείριση αμοιβαία κεφάλαια αλλά με σαφώς προσδιορισμένο εύρος λήψης αποφάσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμειξη του με τα αμοιβαία κεφάλαια καθώς λαμβάνει προμήθεια διαθέσεως, εξαγοράς και διαχείρισης αυτών, οι οποίες κυμαίνονται στα συνήθη στην αγορά επίπεδα για αντίστοιχες υπηρεσίες.

Από την εξέταση των ανωτέρω παραγόντων ο Όμιλος αξιολογεί ότι, σε όλες τις περιπτώσεις των αμοιβαίων κεφαλαίων που διαχειρίζεται, ασκεί τα δικαιώματα λήψης αποφάσεων που του έχουν ανατεθεί προς όφελος των μεριδιούχων, λειτουργώντας ως εκπρόσωπος (agent) που δεν ασκεί έλεγχο πάνω στα αμοιβαία κεφάλαια.

Επισημαίνεται ότι ο Όμιλος δεν έχει αναλάβει καμία συμβατική υποχρέωση να παρέχει χρηματοοικονομική υποστήριξη σε κάποιο από τα αμοιβαία κεφάλαια που διαχειρίζεται, ούτε εγγυάται τις αποδόσεις τους.

18. Συμμέτοχες σε συγγενείς επιχειρήσεις

Οι εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ενοποιήθηκαν με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης είναι οι εξής:

- Το Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I
- Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις

Στο Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I μεριδιούχοι είναι η Τράπεζα και το Ταμείο Νέας Οικονομίας (Τα.Νε.Ο.). Όπως είναι προφανές λαμβανομένου υπόψη και της φύσης της επένδυσης, ο έλεγχος στα αμοιβαία κεφάλαια ασκείται από κοινού από τους μεριδιούχους. Συνεπεία αυτού είναι η αποτίμηση της συμμετοχής του Ομίλου να λαμβάνει χώρα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (ΔΛΠ 28).

Το Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I έχει σκοπό την επένδυση σε καινοτόμες κεφαλαιουχικές εταιρείες που έχουν καταστατική και πραγματική έδρα στην Ελλάδα, κατά προτίμηση σε

εταιρείες που δραστηριοποιούνται στους τομείς τροφίμων και ποτών, retail, βιολογικών προϊόντων, βιομηχανίας, ενέργειας, τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής. Ο χώρος δραστηριοποίησης της εταιρείας δεν διαφέρει από την έδρα της.

Διαχειριστής των αμοιβαίων κεφαλαίων Zaitech Fund I είναι η εταιρεία «Άττικα Βέντσουρς Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών», στην οποία η Τράπεζα είναι μέτοχος με ποσοστό 10%.

Το κόστος κτήσης της Τράπεζας κατά την 30/09/2019 σε ότι αφορά στο Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I ανήλθε στο ποσό των 7.682 χιλ. ευρώ

Σε ότι αφορά την αποτίμηση των συμμετοχών του ΑΚΕΣ σημειώνεται ότι γίνεται στη βάση των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης Εταιρειών Επιχειρηματικού Κεφαλαίου (European Venture Capital Association - EVCA Guidelines) αλλά και των σχετικών προβλέψεων του Ν.4141/2013. Από τις ως άνω συμμετοχές η ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων του πρώτου εννεαμήνου του 2019 προέκυψε κέρδος από την αποτίμηση των επενδύσεων του ΑΚΕΣ ύψους 468,7 χιλ. ευρώ περίπου.

Στο πλαίσιο της συναλλαγής επί των μη εξυπηρετούμενων δανείων ύψους 1.331,2 εκατ. ευρώ, η Τράπεζα κατά την 16/03/2017 ίδρυσε την εταιρεία με επωνυμία «Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις», με σκοπό τη διαχείριση απαιτήσεων από συμβάσεις δανείων ή πιστώσεων, οι οποίες δεν εξυπηρετούνται και την καταβολή μετοχικού κεφαλαίου ύψους 100.000,00 ευρώ. Στις 07/08/2017 στο πλαίσιο των συμφωνιών με τον επενδυτή μεταβιβάσθηκε στην εταιρεία Aldridge EDC Specialty Finance (AEDC) το 80% της συμμετοχής της Τράπεζας στην εταιρεία «Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις» έναντι του ποσού των 80 χιλ. ευρώ και το οποίο κατεβλήθη στην Τράπεζα στις 04/08/2017 από την ως άνω εταιρεία. Η Τράπεζα παραμένει μέτοχος της εταιρείας «Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις» με ποσοστό 20% ήτοι κόστος κτήσης 20 χιλ. ευρώ. Ο Όμιλος την ενοποιεί με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Παρατίθενται τα ποσοστά συμμετοχής και το κόστος κτήσης της Attica Bank τόσο για την τρέχουσα περίοδο όσο και για τη συγκριτική χρήση:

30/09/2019

Ειδική συμμετοχή (Ποσά σε χιλ. €)	Χώρα Έδρας	% Συμμετοχής	Κόστος κτήσης
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I	Ελλάδα	50,00%	7.682
Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις	Ελλάδα	20,00%	20

31/12/2018

Ειδική συμμετοχή (Ποσά σε χιλ. €)	Χώρα Έδρας	% Συμμετοχής	Κόστος κτήσης
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I	Ελλάδα	50,00%	7.682
Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις	Ελλάδα	20,00%	20

Από τις εταιρείες τις οποίες ενοποιεί ο Όμιλος με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, ως πιο σημαντική θεωρείται η συμμετοχή στο Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I που έχει σκοπό την επένδυση σε καινοτόμες κεφαλαιουχικές εταιρείες που έχουν καταστατική και πραγματική έδρα στην Ελλάδα, κατά προτίμηση σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στους τομείς τροφίμων και ποτών, retail, βιολογικών προϊόντων, βιομηχανίας, ενέργειας, τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής. Ο χώρος δραστηριοποίησης της εταιρείας δεν διαφέρει από την έδρα της.

19. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία και επενδυτικά ακίνητα

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια του Ομίλου χρησιμοποιούνται είτε για λειτουργικές εργασίες της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου, είτε για διοικητικούς σκοπούς. Κατά την 30/09/2019 η αξία τους ανήλθε σε ευρώ 48.006 χιλ. ευρώ έναντι 31.646 χιλ. ευρώ της 31/12/2018 σε επίπεδο Ομίλου. Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια του Ομίλου και της Τράπεζας εμφανίζονται αυξημένα κατά 51,7%. Ειδικότερα κατά την εξεταζόμενη περίοδο τέθηκε σε εφαρμογή το νέο πρότυπο για τις μισθώσεις ΔΠΧΑ 16, βάσει του οποίου ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει περιουσιακό στοιχείο Δικαιώματος Χρήσης Παγίων (Right of Use

asset) ποσού 21.910 χιλ. ευρώ κατά την 30/09/2019, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών των βελτιώσεων σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων.

Οι προσθήκες των ιδιοχρησιμοποιούμενων ενσώματων παγίων εντός του εννεαμήνου του 2019 καθώς και της συγκριτικής περιόδου παρουσιάζονται αναλυτικά στους ακόλουθους πίνακες:

30/09/2019

(Ποσά σε χιλ. €)	Μεταφορικά		Βελτιώσεις σε		Σύνολο
	Κτίρια	Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	μισθωμένα ακίνητα τρίτων	
Επενδύσεις Τράπεζας	7	0	424	0	432
Επενδύσεις θυγατρικών εταιρειών	0	0	3	0	3
Επενδύσεις Ομίλου	7	0	427	0	435

30/09/2018

(Ποσά σε χιλ. €)	Μεταφορικά		Βελτιώσεις σε		Σύνολο
	Κτίρια	Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	μισθωμένα ακίνητα τρίτων	
Επενδύσεις Τράπεζας	5	30	3.455	1.626	5.115
Επενδύσεις θυγατρικών εταιρειών	0	0	0	0	0
Επενδύσεις Ομίλου	5	30	3.455	1.626	5.115

Εντός του πρώτου εννεαμήνου του 2019 διενεργήθηκαν πωλήσεις ενσώματων παγίων στοιχείων του Ομίλου ποσού 50 χιλιάδων ευρώ.

Σημειώνεται ότι με ημερομηνία 30/09/2019, τόσο για την Τράπεζα όσο και για τις θυγατρικές της δεν υπάρχουν συμβάσεις ουσιώδους αξίας, οι οποίες να τις δεσμεύουν νομικά για την αγορά ενσώματων παγίων και οι οποίες να μην έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία τους. Οι εύλογες αξίες των ακινήτων υπολογίζονται σύμφωνα με τις τρεις μεθόδους που ακολουθούνται από τους ανεξάρτητους εκτιμητές, οι οποίοι έχουν κατάλληλα αναγνωρισμένα επαγγελματικά προσόντα και πρόσφατη εμπειρία στις τοποθεσίες και κατηγορίες των ακινήτων που εκτιμώνται, και οι οποίες είναι η μέθοδος της αγοράς, η μέθοδος του εισοδήματος και η μέθοδος του κόστους αντικατάστασης. Αναφορικά με την ιεράρχηση της εύλογης αξίας, αυτή υπολογίζεται συνδυαστικά και με τις τρεις μεθόδους και καταχωρείται στο Επίπεδο 3, αφού γίνεται χρήση στοιχείων έρευνας, υποθέσεων και δεδομένων που αναφέρονται σε ακίνητα ανάλογων χαρακτηριστικών και συνεπώς περιλαμβάνουν ένα ευρύ πεδίο δεδομένων μη παρατηρήσιμων στην αγορά.

Η εκτίμηση της εύλογης αξίας καθώς και της υπολειμματικής αξίας γίνεται από ανεξάρτητους εκτιμητές σε τακτά χρονικά διαστήματα και σε κάθε περίπτωση στο τέλος εκάστου έτους. Η ημερομηνία έναρξης της αναπροσαρμογής είναι η ημερομηνία καταχώρησης στα λογιστικά βιβλία της Τράπεζας, η οποία δεν μπορεί να διαφέρει από την ημερομηνία της διενέργειας της εκτίμησης της αξίας των ακινήτων.

Για την περίοδο που έληξε την 30/09/2019 η εύλογη αξία δεν διαφέρει από την αξία με την οποία είναι καταχωρημένα τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια και τα επενδυτικά ακίνητα στα βιβλία του Ομίλου, καθώς δεν έχει επέλθει κάποια σημαντική αλλαγή στα περιουσιακά αυτά στοιχεία που να επηρεάζει ουσιωδώς την ανακτήσιμή τους αξία σε σχέση με την 31/12/2018.

20. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως λογισμικά προγράμματα τα οποία κατά την 30/09/2019 ανέρχονταν σε ποσό 52.374 χιλ. ευρώ έναντι ποσού 50.413 χιλ. ευρώ για την συγκριτική χρήση που έληξε την 31/12/2018 σε επίπεδο Ομίλου.

Οι προσθήκες των άυλων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου εντός του εννεαμήνου του 2019 καθώς και της συγκριτικής περιόδου, αφορούν σε ανανεώσεις αδειών χρήσης λογισμικού των συστημάτων της Τράπεζας καθώς και βελτίωση αυτών, στο πλαίσιο της ενίσχυσης των υφιστάμενων υποδομών και της σταδιακής ψηφιοποίησης της Τράπεζας και αναλύονται ως ακολούθως:

(Ποσά σε χιλ. €)	30/09/2019	30/09/2018
Επενδύσεις Τράπεζας	6.283	7.124
Επενδύσεις θυγατρικών εταιρειών	1	0
Επενδύσεις Ομίλου	6.284	7.124

Κατά την 30/09/2019, υφίστανται εν εξελίξει προγράμματα ανάπτυξης άυλων στοιχείων λογισμικού για τα οποία ο Όμιλος έχει δεσμευθεί νομικά, ποσού 624 χιλ. ευρώ.

Σε ότι αφορά τις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου, κατά την ίδια ημερομηνία, δεν υπάρχουν συμβάσεις ουσιώδους αξίας, οι οποίες να τις δεσμεύουν νομικά για την αγορά άυλων παγίων και οι οποίες να μην έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία τους.

21. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος	
Περιγραφή	30/09/2019	31/12/2018
Καταθέσεις όψεως	43.207	33.993
Καταθέσεις προθεσμίας διατραπεζικής	0	170.400
Καταθέσεις προθεσμίας εκτός διατραπεζικής	25.500	2.700
Πράξεις προσωρινής εκχωρήσεως (Repos)	221.488	217.556
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	290.194	424.649

Στη συγκριτική χρήση που έληξε την 31/12/2018, οι «Καταθέσεις προθεσμίας διατραπεζικής» περιλαμβάνουν χρηματοδότηση 58,4 εκατ. ευρώ από το Ευρωσύστημα (ΕΚΤ), αναλήψεις ύψους 95 εκατ. ευρώ από τον Έκτακτο Μηχανισμό Παροχής Ρευστότητας (ELA) καθώς επίσης και αναλήψεις από λοιπά πιστωτικά ιδρύματα ύψους 17 εκατ. ευρώ.

Ο Όμιλος την 21/03/2019 μηδένισε την εξάρτησή του από τον Έκτακτο Μηχανισμό Παροχής Ρευστότητας (ELA).

Ο Όμιλος την 19/06/2019 μηδένισε τη χρηματοδότηση που είχε λάβει από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

22. Υποχρεώσεις προς πελάτες

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος	
Περιγραφή	30/09/2019	31/12/2018
Τρεχούμενοι	22.570	19.117
Ταμειυτηρίου	379.579	371.911
Προθεσμίας	1.269.490	1.032.145
Δεσμευμένες	2	1
Καταθέσεις Ιδιωτών	1.671.641	1.423.175
Όψεως	136.298	195.995
Προθεσμίας	140.972	119.190
Δεσμευμένες	2.410	2.825
Καταθέσεις επιχειρήσεων	279.680	318.010
Όψεως	336.550	324.273
Προθεσμίας	146.700	151.106
Καταθέσεις Δημοσίων Επιχειρήσεων	483.250	475.379
Όψεως	51.356	53.842
Ταμειυτηρίου	1.664	2.108
Λοιπές Καταθέσεις	53.020	55.951
Λοιπές υποχρεώσεις προς πελάτες	11.255	9.360
Υποχρεώσεις προς πελάτες	2.498.846	2.281.875

23. Εκδοθείσες ομολογίες

Εκδόσεις με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου (Ν.3723/2008)

Στα πλαίσια του άρθρου 2 του Ν.3723/2008 και αναφορικά με το 2^ο πυλώνα των μέτρων στήριξης για την ενίσχυση ρευστότητας της οικονομίας και για τη διατήρηση της σταθερότητας της ρευστότητας της Τράπεζας, η Τράπεζα σε συνέχεια της υπ' αριθμ. 3/22-05-2018 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής του άρθρου 5 του Ν.2322/1995, η οποία ελήφθη κατόπιν της υπ' αριθμ. 3913/02-05-2018 εισήγησης της Τράπεζας της Ελλάδος, εξέδωσε με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου την 25-05-2018 ομολογιακό δάνειο συνολικής ονομαστικής αξίας 350 εκατ. ευρώ, με την ταυτόχρονη πρόωρη εξόφληση κατά την ίδια ημερομηνία του ομολόγου των 380 εκατ. ευρώ που είχε επανεκδώσει με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου την 19/10/2017 με διάρκεια 1 έτους σε συνέχεια των σχετικών αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας κατά την 8η Φεβρουαρίου και 28η Μαρτίου 2018. Το νέο ομόλογο των 350 εκατ. ευρώ είναι διάρκειας 2 ετών, με επιτόκιο κυμαινόμενο Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 7%, το οποίο διαιρείται σε 3.500 ανώνυμες ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης 100 χιλ ευρώ. Το εν λόγω ομόλογο προορίζεται εφόσον καταστεί αναγκαίο να χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα για άντληση ρευστότητας μέσω του ELA και έχει ημερομηνία λήξης την 25/05/2020.

Το συνολικό κόστος, το οποίο επιβάρυνε τις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου για την περίοδο από 01/01/2019 έως 30/09/2019 για το ομόλογο των 350 εκατ. ευρώ, ανέρχεται στο ύψος των 2,91 εκατ. ευρώ.

Η Τράπεζα κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 80 του νόμου 4484/2017 εξέδωσε την 21 Δεκεμβρίου 2018 ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης (TIER II) για την αποπληρωμή των προνομιούχων μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου ύψους 100.199.999,90 ευρώ. Σύμφωνα με τους όρους της «Σύμβασης Εξαγοράς και Κάλυψης» μεταξύ της Τράπεζας και του Ελληνικού Δημοσίου, τα κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 έχουν διάρκεια δέκα ετών (έως την 20 Δεκεμβρίου 2028) και πληρώνουν σταθερό ονομαστικό επιτόκιο 6,41%. Την 21^η Δεκεμβρίου 2018 το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας μειώθηκε κατά 100.199.999,90, με την ακύρωση των 286.285.714 προνομιούχων μετοχών, οι οποίες είχαν εκδοθεί βάσει του Νόμου 3723/2008 και από την ημερομηνία αυτή το Ελληνικό Δημόσιο δεν είναι κάτοχος προνομιούχων μετοχών της Τράπεζας. Την 30η Σεπτεμβρίου 2019, τα προαναφερθέντα κεφαλαιακά μέσα ανέρχονταν σε 99,7 εκατ. ευρώ, έπειτα από την αφαίρεση 0,5 εκατ. ευρώ εξόδων έκδοσης.

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος			
	30/09/2019		31/12/2018	
Περιγραφή	Μέσο Επιτόκιο περιόδου	Λογιστική Αξία	Μέσο Επιτόκιο περιόδου	Λογιστική Αξία
Ομολογιακό δάνειο μειωμένης εξασφάλισης (LOWER TIER II)	6,41%	99.716	6,41%	99.676
Εκδοθείσες ομολογίες		99.716		99.676

24. Ίδια Κεφάλαια

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος	
	30/09/2019	31/12/2018
Καταβλημένο (κοινές μετοχές)	138.376	138.376
Μετοχικό κεφάλαιο	138.376	138.376
Αποθεματικά	448.188	450.545
Σωρευμένες ζημιές	(97.160)	(98.024)
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	489.404	490.897

Μετοχικό κεφάλαιο

Με απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας της 22/12/2017 ορίσθηκε:

- Αύξηση της ονομαστικής αξίας κάθε κοινής ονομαστικής μετά ψήφου μετοχής της Τράπεζας από € 0,30 σε € 4,2539999922534 ανά μετοχή με ταυτόχρονη συνένωση και μείωση του συνολικού αριθμού των κοινών μετοχών (reverse split) με αναλογία 14,1799999741806 παλαιές μετοχές για κάθε μία νέα μετοχή, δηλαδή από 2.339.353.394 σε 164.975.557 κοινές μετοχές συνολικά. Σε συνέχεια της ανωτέρω αυξήσεως της ονομαστικής αξίας κάθε κοινής μετοχής της Τράπεζας, το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο θα παραμείνει αμετάβλητο, θα ανέρχεται δηλαδή σε € 802.006.018,10 διαιρούμενο σε 164.975.557 κοινές ονομαστικές

μετοχές, ονομαστικής αξίας 4,2539999922534 ευρώ η κάθε μία, και 286.285.714 προνομιούχες μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,35 ευρώ η κάθε μία.

- Μείωση του μετοχικού κεφαλαίου μέσω μείωσης της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής μετά ψήφου μετοχής της Τράπεζας (όπως έχει διαμορφωθεί μετά το reverse split) από 4,2539999922534 ευρώ ανά μετοχή σε 0,30 ευρώ ανά μετοχή έως το συνολικό ποσό των € 652.313.351,10 με σκοπό τη διαγραφή σωρευμένων ζημιών ύψους έως 419.253.000 ευρώ όπως προκύπτουν από τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2016 που εγκρίθηκαν από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας που έλαβε χώρα την 8/07/2017 και τη δημιουργία ειδικού αποθεματικού ποσού ευρώ 233.060.351,10 σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 4α του κ.ν. 2190/1920. Μετά την ανωτέρω μείωση του μετοχικού κεφαλαίου η ονομαστική τιμή της μετοχής διαμορφώνεται σε 0,30 ευρώ, ενώ ο συνολικός αριθμός των μετοχών παραμένει αμετάβλητος.
- Αύξηση του κοινού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με την έκδοση έως 659.902.228 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών στο πλαίσιο του Ν.3604/2007 (ως ισχύει) μέχρι του ποσού των εκατόν ενενήντα επτά εκατομμυρίων εννιακοσίων εβδομήντα χιλιάδων εξακοσίων εξήντα οκτώ ευρώ και σαράντα λεπτών (€ 197.970.668,40) με μετρητά και με δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών μετόχων. Μετά την ως άνω αύξηση, και σε περίπτωση που αυτή καλυφθεί πλήρως το συνολικό κοινό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας θα ανέρχεται σε 247.463.335,50 ευρώ διαιρούμενο σε 824.877.785 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ εκάστη.

Σε ότι αφορά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του θέματος 3 με καταβολή μετρητών το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας στη συνεδρίασή του την 21^η Μαΐου 2018 διαπίστωσε ότι η Αύξηση καλύφθηκε μερικώς κατά ποσό 88.883.536,80 ευρώ ήτοι ποσοστό 44,9%. Παράλληλα προχώρησε στην έκδοση 296.278.456 νέων, κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ εκάστη και ενέκρινε την κατανομή και διάθεση των νέων μετοχών.

Περαιτέρω το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά την ίδια συνεδρίασή του στις 21 Μαΐου 2018, πιστοποίησε την καταβολή του ποσού της Αύξησης, κατόπιν της μερικής κάλυψης αυτής.

Με βάση τα παραπάνω το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας μετά την πιστοποίηση του Διοικητικού Συμβουλίου, ανέρχεται σε 238.576.203,80 ευρώ διαιρούμενο σε:

- 461.254.013 κοινές, ονομαστικές μετοχές με δικαίωμα ψήφου, ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ εκάστη και
- 286.285.714 προνομιούχες μετοχές, ονομαστικής αξίας ευρώ 0,35 εκάστη, οι οποίες είναι εξαγοράσιμες. Οι μετοχές της κατηγορίας αυτής έχουν εκδοθεί στα πλαίσια του νόμου 3723/2008 «Πρόγραμμα ενίσχυσης της ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας». Οι μετοχές αυτές δεν έχουν ορισμένη διάρκεια και είναι δεκτικές εξαγοράς από την Τράπεζα κατόπιν βέβαια των σχετικών εγκρίσεων της Τραπέζης της Ελλάδος. Περαιτέρω οι προνομιούχες μετοχές της κατηγορίας αυτής έχουν σταθερή μη σωρευτική απόδοση 10% εφόσον βέβαια πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 44 του κ.ν.2190/1920 και υπάρχουν κέρδη προς διανομή ή αποθεματικά που δύνανται να διανεμηθούν. Συνεπώς για την καταβολή της σταθερής μη σωρευτικής απόδοσης απαιτείται προηγουμένα έγκριση από την Τακτική Γενική Συνέλευση των κοινών μετόχων της Τραπέζης. Τα προαναφερθέντα εννοιολογικά χαρακτηριστικά των προνομιούχων μετοχών ως προς τη φύση, το είδος και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων οδηγούν στην αναγνώριση των εν λόγω μετοχών ως στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων και όχι υποχρέωσης.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της 27^{ης} Ιουνίου 2018, όπως ολοκληρώθηκε στις 25 Ιουλίου 2018, αποφάσισε την εξαγορά εξ ολοκλήρου από την Τράπεζα, σε συνέχεια της απόφασης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 22/12/2017, των προνομιούχων μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου συνολικής ονομαστικής αξίας 100.199.999,90 ευρώ, προκειμένου η εξαγορά να γίνει με αντάλλαγμα α) εν μέρει σε μετρητά και β) εν μέρει με την παράδοση στο Ελληνικό Δημόσιο ομολογιών μειωμένης εξασφάλισης, σύμφωνα με την παράγραφο 1α του άρθρου 1 του ν.3723/2008, ως ισχύει. Επίσης αποφάσισε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας δια της ακύρωσης των εξαγορασθησομένων προνομιούχων μετοχών και αντίστοιχη τροποποίηση του άρθρου 5 του Καταστατικού της Τράπεζας.

Κατόπιν η Τράπεζα κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 80 του νόμου 4484/2017 εξέδωσε την 21 Δεκεμβρίου 2018 ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης (TIER II) για την αποπληρωμή των προνομιούχων μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου ύψους 100.199.999,90 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με τους όρους της «Σύμβασης Εξαγοράς και Κάλυψης» μεταξύ της Τράπεζας και του Ελληνικού Δημοσίου, τα κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 έχουν διάρκεια δέκα ετών (έως την 20 Δεκεμβρίου 2028) και πληρώνουν σταθερό ονομαστικό επιτόκιο 6,41%. Την 21^η Δεκεμβρίου 2018 το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας μειώθηκε κατά 100.199.999,90, με την ακύρωση των 286.285.714 προνομιούχων μετοχών, οι οποίες είχαν εκδοθεί βάσει του Νόμου 3723/2008 και από την ημερομηνία αυτή το Ελληνικό Δημόσιο δεν είναι κάτοχος προνομιούχων μετοχών της Τράπεζας. Με την αποπληρωμή των προνομιούχων μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου την 21/12/2018 το κοινό μετοχικό

κεφάλαιο της Τράπεζας ανήλθε σε 138.376.203,90 ευρώ διαιρούμενο σε 461.254.013 κοινές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ εκάστη.

Με βάση την απόφαση υπ' αριθμόν 7023/491 της 27^{ης} Αυγούστου 2019 που δημοσιεύθηκε στο Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως 3399 της 5^{ης} Σεπτεμβρίου 2019, που αποτελεί συμπλήρωση της υπ' αριθμόν οικ/61662/3406 30/12/2016 (ΦΕΚ Β', 4413) απόφασης της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με θέμα τη «Μεταβίβαση τμήματος περιουσίας του τέως τομέα ΤΣΜΕΔΕ του ΕΤΑΑ στο ΝΠΙΔ Ταμείο Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΜΕΔΕ)», αποφασίστηκε η μεταβίβαση 63.758.540 τεμαχίων μετοχών της Τράπεζας, που περιήλθαν στον ΕΦΚΑ από τον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και ΕΔΕ του ΕΤΑΑ, στο ΝΠΙΔ Ταμείο Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΜΕΔΕ).

Ίδιες Μετοχές

Κατά την 30/09/2019, η Τράπεζα κατείχε ίδιες μετοχές της «Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία» συνολικών τεμαχίων 26 και αξίας κτήσης ευρώ 97.332,30. Οι μετοχές αυτές προήλθαν μετά τη μείωση (reverse split) των 380 κοινών ονομαστικών μετοχών που κατείχε στις 30/04/2018 και η οποία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου. Οι μετοχές αυτές αντιπροσωπεύουν ποσοστό της τάξης του 0,0000056% του συνόλου των κοινών μετά δικαιώματος ψήφου μετοχών κατά την 30/09/2019. Οι λοιπές εταιρείες του Ομίλου οι οποίες περιλαμβάνονται στην ενοποίηση δεν κατείχαν μετοχές της Τράπεζας κατά την 30/09/2019.

25. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

(ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος	
	30/09/2019	31/12/2018
Συναλλαγές με συνδεδεμένες εταιρείες	30/09/2019	31/12/2018
Απαιτήσεις	5.679	6.000
Υποχρεώσεις	226.834	203.181
	30/09/2019	30/09/2018
Έσοδα	75	78
Έξοδα	2.741	2.037
Συναλλαγές με Μέλη Διοίκησης	30/09/2019	31/12/2018
Απαιτήσεις (δάνεια)	346	612
Υποχρεώσεις (καταθέσεις)	997	723
	30/09/2019	30/09/2018
Τόκοι έσοδα	10	17
Τόκοι έξοδα	4	4
Μισθοί και ημερομίσθια	1.244	1.282
Αμοιβές συνεδριάσεων μελών Δ.Σ.	539	493
Σύνολο αμοιβών μελών Διοικήσεως	1.782	1.775

Στις συναλλαγές με συνδεδεμένες εταιρείες περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες εταιρείες του Ομίλου όπως αυτές παρατίθενται στη σημείωση 17 και 18 καθώς και ο βασικός μέτοχος της Τράπεζας ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ).

Οι συναλλαγές με μέλη Διοίκησης του Ομίλου αφορούν τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τους Αναπληρωτές Διευθύνοντες Συμβούλους, τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής, καθώς και τα μέλη της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού - Παθητικού. Όλα τα δάνεια προς τα μέλη Διοίκησης α) χορηγήθηκαν υπό το σύνηθες επιχειρηματικό πλαίσιο, β) περιελάμβαναν τους ίδιους όρους, συμπεριλαμβανομένων του επιτοκίου και των εξασφαλίσεων, με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους και γ) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο από το σύνηθες κίνδυνο αποπληρωμής ή δεν περιλαμβάνουν άλλα δυσμενή χαρακτηριστικά. Οι μισθοί, τα ημερομίσθια και οι αποζημιώσεις στην κλειόμενη περίοδο παρουσιάζουν οριακή αύξηση έναντι της συγκριτικής περιόδου 2018 λόγω της συμμετοχής νέων μελών στις παραπάνω επιτροπές.

Σημειώνεται ότι οι συναλλαγές με μέλη Διοίκησης καλύπτουν την περίοδο μέχρι τη λήξη της θητείας τους.

26. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

26.1 Υποχρεώσεις και δεσμεύσεις ενεργητικού εκτός κατάστασης οικονομικής θέσης

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος	
	30/09/2019	31/12/2018
Περιγραφή		
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις		
Εγγυητικές Επιστολές	271.628	307.008
Ενέγγυες Πιστώσεις	336	1.591
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις από προθεσμιακές συμβάσεις	4.634	46.342
Σύνολο ενδεχόμενων υποχρεώσεων	276.598	354.941
Αχρησιμοποίητα πιστωτικά όρια		
Με λήξη έως 1 έτος	97.951	128.009
Με λήξη πλέον του 1 έτους	26.270	37.333
Σύνολο αχρησιμοποίητων πιστωτικών ορίων	124.220	165.342
Δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία		
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ.)		
Αξίογραφα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων	73.363	72.850
Cash Collateral	0	0
Ομόλογο από reverse repo	0	7.900
Σύνολο δεσμεύσεων στην Ε.Κ.Β.	73.363	80.750
Ευρωπαϊκός μηχανισμός παροχής έκτακτης ρευστότητας (Ε.Λ.Α.)		
Λοιπά Δάνεια	0	1.123.714
Σύνολο δεσμεύσεων στον Ε.Λ.Α.	0	1.123.714
Σύνολο δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων	73.363	1.204.463
Υποχρεώσεις και δεσμεύσεις στοιχείων ενεργητικού εκτός κατάστασης οικονομικής θέσης	474.181	1.724.746

Στον ακόλουθο πίνακα αναλύεται η ονομαστική και η προσαρμοσμένη αξία των ενεχύρων, καθώς και η άντληση ρευστότητας του Ομίλου κατά την 30/09/2019:

Περιγραφή	Ε.Κ.Τ.	Ε.Λ.Α.	Σύνολο
Ονομαστική αξία ενεχύρων	73.363	0	73.363
Προσαρμοσμένη αξία ενεχύρων	61.861	0	61.861
Άντληση ρευστότητας	0	0	0

26.2 Φορολογικές υποχρεώσεις

Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 65 Α του Ν.4174/2013 από τη χρήση 2011 οι νόμιμοι ελεγκτές και τα ελεγκτικά γραφεία που διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρείες υποχρεούνται στην έκδοση ετήσιου φορολογικού πιστοποιητικού ως προς την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων σε φορολογικά αντικείμενα. Το εν λόγω πιστοποιητικό υποβάλλεται τόσο στην ελεγχόμενη εταιρεία μέχρι την υποβολή της δήλωσης φόρου εισοδήματος και το αργότερο εντός του πρώτου 10ημέρου του δέκατου μήνα από τη λήξη της ελεγχόμενης χρήσης, όσο και ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών το αργότερο έως το τέλος του δέκατου μήνα από τη λήξη της ελεγχόμενης χρήσης. Με το άρθρο 56 του Ν. 4410/03.08.2016 για τις χρήσεις που άρχονται από 1/01/2016 και μετά, η έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού καθίσταται προαιρετική. Ωστόσο πρόθεση του Ομίλου είναι η συνέχιση λήψης του φορολογικού πιστοποιητικού.

Οι χρήσεις 2011 και 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα της εγκυκλίου ΠΟΛ.1208/20.12.2017 της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Η Τράπεζα για τις χρήσεις 2011 έως και 2017 έχει λάβει φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς τη διατύπωση επιφύλαξης ως προς τα φορολογικά

αντικείμενα που ελέγχθηκαν. Για τη χρήση 2018 ο φορολογικός έλεγχος ολοκληρώθηκε και έχει ληφθεί φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφύλαξη.

Κατά την 30/09/2019 ο Όμιλος έχει σχηματίσει πρόβλεψη ύψους 0,35 εκατ. ευρώ περίπου η οποία αφορά την ετήσια προμήθεια προς το Ελληνικό Δημόσιο για το ποσό της εγγυημένης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, για την περίοδο του εννεαμήνου 2019 που προκύπτει από τη διαφορά του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή (29% σήμερα) και του φορολογικού συντελεστή που ίσχυε μέχρι 31/12/2014 (26%).

Αναφορικά με τις λοιπές εταιρείες του Ομίλου ανέλεγκτη φορολογικά είναι η χρήση 2010 η οποία έχει καταστεί οριστική σύμφωνα με τις διατάξεις περί παραγραφής. Επίσης ανέλεγκτη φορολογικά είναι η εταιρεία Attica Bank Properties Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων Α.Ε. για τις χρήσεις 2014 και 2016, η οποία κατά τις χρήσεις αυτές δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις του νόμου λόγω κύκλου εργασιών, για να της χορηγηθεί έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης από τους ορκωτούς ελεγκτές.

26.3 Νομικά θέματα

Ο Όμιλος καταγράφει όλες τις υποβληθείσες δικαστικές αγωγές από τρίτους σε βάρος του και εξετάζει την πιθανότητα ευδοκίμησης τους καθώς και του πιθανού αποτελέσματος. Για τις περιπτώσεις όπου πιθανολογεί την αρνητική έκβαση των υποθέσεων και το αποτέλεσμά τους μπορεί να εκτιμηθεί με επαρκή αξιοπιστία, ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη που απεικονίζεται στο λογαριασμό του ισολογισμού «Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων». Για την περίοδο που έληξε την 30/09/2019 για δικαστικές αγωγές που έχουν εγερθεί κατά του συνόλου των εταιρειών του Ομίλου, σύμφωνα με γνωμάτευση της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών, και έπειτα από σχετική αξιολόγηση, το ποσό που εκτιμάται ότι θα προκύψει ως υποχρέωση μελλοντικής καταβολής ανέρχεται σε 5.404 χιλ. ευρώ. Για το παραπάνω ποσό έχει σχηματισθεί ισόποση πρόβλεψη, η οποία αφορά αποκλειστικά στην Τράπεζα. Το αντίστοιχο ποσό για τον Όμιλο κατά την 31/12/2018 ανήλθε σε 5.274 χιλ. ευρώ.

26.4 Λοιπές προβλέψεις

Την 30/09/2019 το ποσό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου από εκτός ισολογισμού στοιχεία, συνεπεία της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, ανέρχεται σε 11.074 χιλ. ευρώ.

26.5 Νόμος 3554/16 Απριλίου 2007 «Εισοδηματική πολιτική έτους 2007, φορολογικές & άλλες διατάξεις»

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, η οποία συνεκλήθη την 16η Σεπτεμβρίου 2005, όπως προκύπτει από το πρακτικό αυτής, αποφάσισε την καταγγελία της σύμβασης μεταξύ της Τράπεζας, του Συλλόγου των Εργαζομένων και της Εθνικής Ασφαλιστικής ΑΕΓΑ, κατά το μέρος που αφορά τον κλάδο σύνταξης του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων (Λ.Α.Κ.), και την υπαγωγή αυτού στις ρυθμίσεις του Ν.3371/2005. Στο πλαίσιο της απόφασης αυτής η Τράπεζα αναγνώρισε στις Οικονομικές Καταστάσεις της 1ης Ιανουαρίου 2004 (κάνοντας χρήση της σχετικής ευχέρειας του Δ.Π.Χ.Α. 1), υποχρέωση ύψους ευρώ 26.958 χιλ., η οποία καταχωρήθηκε απευθείας στην Καθαρή Θέση. Κατά την περίοδο από 1/1 έως 31/12/2004 η επιπλέον επιβάρυνση της Τράπεζας μέσω του λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσης ανήλθε σε ευρώ 644 χιλ.. Για την περίοδο του α' εξαμήνου 2005, όπου το πρόγραμμα υφίστατο στην Τράπεζα ως καθορισμένων παροχών η επιβάρυνση των αποτελεσμάτων ανήλθε σε ευρώ 220 χιλ..

Τα παραπάνω ποσά προέκυψαν από ειδική οικονομική μελέτη που εκπονήθηκε από ομάδα ανεξάρτητων αναλογιστών, ο δε λογιστικός χειρισμός που ακολουθήθηκε είναι σύμφωνος με τον Ν.3371/2005, ο οποίος επέτρεψε στα πιστωτικά ιδρύματα, να αποτυπώσουν στις οικονομικές καταστάσεις του 2005, το οικονομικό αποτέλεσμα της υπαγωγής των στις διατάξεις του νόμου.

Κατ' εφαρμογή της απόφασης της προαναφερόμενης Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, το Δ.Σ. της Τράπεζας κατά τη συνεδρίαση της 14/12/2005, προχώρησε στην καταγγελία της σχετικής σύμβασης. Στη συνέχεια με την από 28/04/2006 αίτησή της, η Τράπεζα, ζήτησε την υπαγωγή στο Ε.Τ.Α.Τ. και στο Ν.3371/2005, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το Ν.3455/2006 του κλάδου σύνταξης του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων του προσωπικού της Τράπεζας στο νέο καθεστώς ασφάλισης.

Στη συνέχεια ο Ν.3554/2007 με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 9, ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 16 Απριλίου 2007, ρύθμισε με συγκεκριμένο τρόπο το καθεστώς των ασφαλισμένων και συνταξιούχων υπαλλήλων της Τράπεζας Αττικής. Σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο, οι μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένοι, καθώς και οι υπαγόμενοι στην κατηγορία αυτή συνταξιούχοι του Λογαριασμού Διαχείρισης Κεφαλαίων Πρόσθετης Ασφάλισης Συμπληρωματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων Προσωπικού Τράπεζας Αττικής (Λ.Α.Κ.), εντάσσονται από 1.1.2007 στο Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (Ε.Τ.Α.Τ.). Στη συνέχεια εκδόθηκε η απόφαση Ε.Τ.Α.Τ. με αριθμό 67 της 61ης συνεδρίασης 8/5/2007 με το ίδιο περιεχόμενο.

Σε σχέση με την ένταξη στο Ε.Τ.Α.Τ. του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως με αριθμό κατάθεσης 4686/2006 από το Σύλλογο Υπαλλήλων της Τράπεζας Αττικής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) η οποία στρέφεται κατά της με αριθμό 22/23/17-5-2006 απόφασης του Ε.Τ.Α.Τ.

Επίσης ασκήθηκαν: η με αριθμούς 4693/2007 αίτηση ακυρώσεως του Πανελληνίου Συλλόγου Συνταξιούχων Τράπεζας Αττικής κλπ κατά της απόφασης του ΕΤΑΤ 61/8-5-2007 και η με αριθμό 4635/2007 αίτηση ακυρώσεως του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων Προσωπικού Τράπεζας Αττικής κλπ κατά της απόφασης του ΕΤΑΤ 61/8-5-2007. Άπασες οι ανωτέρω αιτήσεις συζητήθηκαν στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας την 26.9.2008.

Επίσης, συζητήθηκαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας αιτήσεις ακυρώσεως από συλλόγους υπαλλήλων τρίτων τραπεζών κατά του π.δ. 209/2006 που ρυθμίζει τα περί λειτουργίας του Ε.Τ.Α.Τ. Η Τράπεζα άσκησε παρεμβάσεις υπέρ του κύρους του προεδρικού διατάγματος περί Ε.Τ.Α.Τ. Και οι υποθέσεις αυτές συζητήθηκαν στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας την 26.9.2008.

Επί των ως άνω υποθέσεων ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας εκδόθηκαν οι αποφάσεις 2197-2202/2010 της Ολομέλειας του δικαστηρίου τούτου. Με τις αποφάσεις αυτές της Ολομέλειας Συμβουλίου Επικρατείας κρίθηκε συνταγματική και νόμιμη η ένταξη των επικουρικών ταμείων των τραπεζών (μεταξύ αυτών και του ΛΑΚ Ι) στο ΕΤΑΤ, αλλά μόνο ως προσωρινό μέτρο, για να εξασφαλιστεί προσωρινά η διαχείριση των υποθέσεων των ασφαλισμένων μέχρι να κριθεί οριστικά από τα αστικά δικαστήρια η νομιμότητα της διάλυσης των επικουρικών αυτών ταμείων και οι καταγγελίες από τις τράπεζες των σχετικών συμβατικών τους υποχρεώσεων. Το Συμβούλιο Επικρατείας δηλαδή δεν επέλυσε με τρόπο οριστικό το ζήτημα. Την οριστική επίλυση του ζητήματος το Συμβούλιο Επικρατείας παρέπεμψε στα αστικά δικαστήρια.

Στα αστικά δικαστήρια στα οποία ουσιαστικά παρέπεμψε το ζήτημα το Συμβούλιο Επικρατείας με τις πιο πάνω αποφάσεις του είχαν ασκήσει σχετική Αγωγή κατά της Τράπεζας για την ένταξη του ΛΑΚ στο ΕΤΑΤ ο Σύλλογος Υπαλλήλων Τράπεζας Αττικής, ο Λογαριασμός Ασφαλιστικών Καλύψεων Προσωπικού Τράπεζας Αττικής, και άλλοι φορείς και φυσικά πρόσωπα. Η αγωγή αυτή απορρίφθηκε σε πρώτο βαθμό με την με αριθμό 2970/2008 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Μετά την έκδοση των πιο πάνω αποφάσεων του Συμβουλίου Επικρατείας ασκήθηκε Έφεση κατά της εν λόγω απόφασης 2970/2008 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Η Έφεση αυτή έχει αριθμό κατάθεσης 10508/2010 στο Πρωτοδικείο Αθηνών και αριθμό πράξης προσδιορισμού 2954/2010 στο Εφετείο Αθηνών. Η Έφεση αυτή συζητήθηκε στη δικάσιμο της 16/04/13 και επ' αυτής δημοσιεύτηκε η απόφαση 6168/2013 Εφετείου Αθηνών που απέρριψε καθ' ολοκληρίαν την Έφεση. Η εν λόγω απόφαση είναι άμεσα εκτελεστή, υπόκειται όμως σε Αναίρεση ενώπιον του Αρείου Πάγου μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες.

Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω, η Τράπεζα είχε καταβάλει μέχρι 31/12/2013 τις επτά πρώτες δόσεις, ήτοι ποσό 7.625.000 ευρώ για το κάθε έτος. Ακόμα είχε καταβληθεί από την Τράπεζα στο Ε.Τ.Α.Τ., εφάπαξ ποσό 770 χιλ. ευρώ το οποίο αντιστοιχούσε στην επιστροφή των ασφαλιστικών εισφορών των από 1/1/1993 ασφαλισμένων του Λ.Α.Κ. Εντός του πρώτου τριμήνου του 2014, η Τράπεζα κατέβαλε στο Ε.Τ.Α.Τ. το ποσό της όγδοης δόσης. Τα σχετικά ποσά έχουν προκύψει από ειδική οικονομική μελέτη που εκπονήθηκε από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών. Οι υπολειπόμενες δύο δόσεις ποσού ευρώ 7.625.000,00 εκάστη και συνολικού ποσού ευρώ 15.250.000,00, οι οποίες έπρεπε να καταβληθούν τα έτη 2015 και 2016 αντίστοιχα, κατά το μήνα Ιούνιο 2014 προεξοφλήθηκαν με συντελεστή προεξόφλησης 5,03% και η Τράπεζα κατέβαλε ποσό συνολικού ύψους ευρώ 14.524.032,00 σε πλήρη και ολοσχερή εξόφληση της υποχρέωσής της προς το Ε.Τ.Α.Τ. Μετά την παραπάνω καταβολή η Τράπεζα ουδεμία υποχρέωση υπέχει προς το Ε.Τ.Α.Τ. από την ένταξη των ασφαλισμένων και συνταξιούχων υπαλλήλων της σε αυτό.

Μετά την πλήρη και ολοσχερή εξόφληση της υποχρέωσης της Τράπεζας προς το ΕΤΑΤ, η περιουσία του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων (ΛΑΚ), υπολοίπου 35 εκατ. ευρώ περίπου και την οποία διαχειρίζεται η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., ανήκει στην κυριότητα και αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της Τράπεζας σύμφωνα με την οικονομική μελέτη του Υπουργείου Οικονομικών και τα διαλαμβανόμενα στο Ν. 3554/2007. Η περιουσία αυτή ήδη έχει μεταφερθεί στην Τράπεζα με βάση την υπ' αριθμ 8044/15 απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου Αθηνών που εξεδόθη την 28/09/2015 και ορίζει την Τράπεζα ως μεσεγγυούχο μέχρι την εκδίκαση της κύριας διαγνωστικής δίκης. Με βάση όσα προεκτέθηκαν παραπάνω, εκφράζεται βεβαιότητα για την τελική έκβαση της δίκης.

27. Γεγονότα μεταγενέστερα της 30^{ης} Σεπτεμβρίου 2019

1. Στα πλαίσια του άρθρου 2 του Ν.3723/2008 και αναφορικά με το 2^ο πυλώνα των μέτρων στήριξης για την ενίσχυση ρευστότητας της οικονομίας και για τη διατήρηση της σταθερότητας της ρευστότητας της Τράπεζας, η Τράπεζα εξέδωσε με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου την 24/10/2019 ομολογιακό δάνειο συνολικής ονομαστικής αξίας 320 εκατ. Ευρώ με διάρκεια 2 ετών σε συνέχεια των σχετικών αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας κατά την 27^η Ιουνίου 2019, με την ταυτόχρονη πρόωρη εξόφληση κατά την ίδια ημερομηνία του ομολόγου των 350 εκατ. ευρώ που είχε επανεκδώσει με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου την 25/05/2018 με διάρκεια 2 ετών σε συνέχεια των σχετικών αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας. Το νέο ομόλογο των 320 εκατ. ευρώ είναι διάρκειας 2 ετών, με επιτόκιο κυμαινόμενο Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 7%, το οποίο διαιρείται σε 3.200 ανώνυμες ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης 100 χιλ ευρώ. Το εν λόγω ομόλογο προορίζεται εφόσον καταστεί αναγκαίο να χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα για άντληση ρευστότητας μέσω του ELA και έχει ημερομηνία λήξης την 24/10/2021.

2. Την 30.10.2019 δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ ο Ν. 4635/2019 (ΦΕΚ Α' 167/30.10.2019) σχετικά με τη λειτουργία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.), ο οποίος αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό και στην απλούστευση των διαδικασιών του Γ.Ε.ΜΗ., στη θέσπιση ενός αυστηρού χρονικού πλαισίου για την ολοκλήρωση της δημοσιότητας από το Γ.Ε.ΜΗ. και στην πρόβλεψη κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης των προβλεπόμενων υποχρεώσεων από τις εταιρείες.

3. Η Τράπεζα σε συνέχεια των αποφάσεων της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 22-7-2019 προέβη σε τροποποίηση των άρθρων του Καταστατικού της, στο πλαίσιο της εναρμόνισής του με τις διατάξεις του ν. 4548/2018 (Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών).